

Studiu privind sprijinul acordat întreprinderilor din Regiunea Vest

**prin Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
Axa Prioritară 1, Operațiunea 1.1.1. „Sprijin financiar acordat pentru investiții în
întreprinderi”**

și relevanța față de nevoile și prioritățile de creștere a competitivității regiunii

RAPORT FINAL

Valoarea contractului: 30.000 lei fără TVA

Durata contractului: 1 lună, 1 săptămână și 1 zi

Informații referitoare la document:

Data: 23 decembrie 2015

Versiunea: 2.0

Stare (proiect / supus aprobării / aprobat): Final

Istoricul modificărilor documentului

Versiunea	Data	Conținutul modificării
1.0	16.12.2015	Draft 1
2.0	23.12.2015	Raportul final inclusiv comentariile părților interesate

Realizat de:

LIDEEA Development Actions S.R.L. - România

Abrevieri

AM POS CCE	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice"
CA	Cifra de afaceri

C&D	Cercetare-Dezvoltare
C&DT	Cercetare și dezvoltare tehnologică
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
DCI	Documentul Cadru de Implementare
DMI	Domeniu major de intervenție
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
POS CCE	Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice"
OI ADR VEST	Organismul Intermediar Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest

Tabele

Tabel 1. Distribuția sumelor contractate (alocate) și cheltuite la nivel NUTS 3 (169 proiecte)	25
Tabel 2. Numărul întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2 la nivelul Regiunii Vest	27
Tabel 3. Statistici descriptive pentru variabilele analizate în cadrul Operațiunii 1.1.1.	41
Tabel 4. Stadiul proiectelor în cadrul Operațiunii 1.1.1.	41
Tabel 5. Corelații între variabilele relevante la nivelul întregului eșantion	43
Tabel 6. Coeficienții de corelație între variabilele selectate pentru grupul de beneficiari care au finalizat proiectele	44
Tabel 7. Variabilele independente, semnificative statistic	46

Figuri

Figura 1. Distribuția proiectelor finanțate la nivel NUTS 3 (169 proiecte)	12
Figura 2. Distribuția procentuală a proiectelor finalizate la nivel NUTS 3 (111 proiecte)	12
Figura 3. Distribuția procentuală a proiectelor aflate în implementare la nivel NUTS 3 (27 proiecte)	12
Figura 4. Distribuția procentuală a proiectelor reziliate la nivel NUTS 3 (31 proiecte)	13
Figura 5. Distribuția proiectelor pe domeniul principal de activitate al beneficiarilor la nivelul Regiunii Vest (169 proiecte)	15
Figura 6. Distribuția proiectelor pe domeniul principal de activitate al beneficiarilor la nivelul NUTS 3 (169 proiecte)	15
Figura 7. Distribuția sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul Regiunii Vest (169 proiecte)	16
Figura 8. Tipurile de investiții la nivelul Regiunii Vest (167 proiecte)	18
Figura 9. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Timiș (82 proiecte)	18
Figura 10. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Hunedoara (47 proiecte)	19
Figura 11. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Arad (28 proiecte)	19
Figura 12. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Caraș-Severin (12 proiecte)	20

Figura 13. Industria prelucrătoare la nivel NUTS 3.....	21
Figura 14. Construcții la nivel NUTS 3 (59 proiecte).....	21
Figura 15. Industria extractivă la nivel NUTS 3.....	22
Figura 16. Produse din plastic și cauciuc la nivel NUTS 3 (8 proiecte).....	22
Figura 17. Industrie la nivel NUTS 3 (7 proiecte).....	22
Figura 18. Activități de servicii suport la nivel NUTS 3.....	22
Figura 19. Reciclare materiale la nivel NUTS 3 (2 proiecte).....	22
Figura 20. Textile și îmbrăcăminte la nivel NUTS 3.....	22
Figura 21. Informații și comunicații la nivel NUTS 3.....	23
Figura 22. Calculatoare și aparate electronice la nivel.....	23
Figura 23. Tipărire și reproducere pe suport la nivel.....	23
Figura 24. Transport și depozitare la nivel NUTS 3 (1 proiect).....	23
Figura 25. Sume contractate (alocate) și cheltuite în cadrul Operațiunii 1.1.1. la nivelul Regiunii Vest (pe baza datelor de monitorizare la 30.11.2015).....	24
Figura 26. Raportul sume contractate (alocări)/cheltuieli la nivel NUTS 3 (169 proiecte).....	25
Figura 27. Distribuția procentuală a sumelor contractate din bugetul public la nivel NUTS 3 (169 proiecte).....	26
Figura 28. Distribuția procentuală a cheltuielilor din bugetul public aprobat și plătit de către AM POS CCE la nivel NUTS 3 (169 proiecte).....	26
Figura 29. Distribuția procentuală a tipologiei beneficiarilor la nivelul Regiunii Vest (169 beneficiari).....	28
Figura 30. Distribuția procentuală a Întreprinderilor mijlocii beneficiare la nivel NUTS 3 (54 întreprinderi mijlocii).....	29
Figura 31. Distribuția procentuală a Întreprinderilor mici beneficiare la nivel NUTS 3 (112 întreprinderi mici).....	29
Figura 32. Distribuția procentuală a microîntreprinderilor beneficiare la nivel NUTS 3 (3 microîntreprinderi).....	30
Figura 33. Active tangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	31
Figura 34. Active tangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate).....	31
Figura 35. Active intangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	32
Figura 36. Active intangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate).....	32
Figura 37. Suprafețe de producție modernizate /construite prin proiecte de către beneficiari la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	33
Figura 38. Suprafețe de producție modernizate /construite prin proiecte de către beneficiari la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate).....	33
Figura 39. Contribuțiile proprii ale beneficiarilor la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	34
Figura 40. Contribuțiile proprii ale beneficiarilor la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate).....	34
Figura 41. Creșterea cifrei de afaceri la nivel NUTS 3 față de totalul pe Regiunea Vest (138 proiecte finalizate și în implementare).....	35
Figura 42. Creșterea cifrei de afaceri la nivel NUTS 3 față de totalul pe Regiunea Vest (31 proiecte reziliate).....	35

Figura 43. Numărul locurilor de muncă nou create la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	37
Figura 44. Numărul locurilor de muncă nou create la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)	37
Figura 45. Numărul locurilor de muncă menținute la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	38
Figura 46. Numărul locurilor de muncă menținute la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate).....	38
Figura 47. Creșterea exportului la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare).....	39

Cuprins

1. Sumar executiv	6
2. Context. Informații generale	9
3. POS CCE 2007-2013, Axa Prioritară 1, Domeniul Major de Intervenție 1.1, Operațiunea 1.1.1. „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi”	10
4. Proiectele finanțate în Regiunea Vest în cadrul Operațiunii 1.1.1.	11
5. Distribuția sprijinului POS CCE în Regiunea Vest pe sectoare	14
6. Distribuția finanțării la nivel NUTS 3	24
7. Tipologia beneficiarilor de finanțare	28
8. Realizările și rezultatele înregistrate în Regiunea Vest în urma implementării proiectelor finanțate	30
9. Analiza statistică a indicatorilor de realizare și a indicatorilor de rezultat.....	40
10. Concluzii	46

1. Sumar executiv

Scopul studiului este de a furniza o imagine generală privind sprijinul **acordat întreprinderilor din Regiunea Vest** prin Axa Prioritară 1, Domeniul Major de Intervenție 1.1 (DMI 1.1), Operațiunea 1.1.1 a Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007-2013 (POS CCE) (intervențiile implementate prin Organismul Intermediar Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest - OI ADR Vest), realizările și efectele constatate la sfârșitul implementării măsurilor raportate la obiectivele proiectelor, programului și Regiunii Vest.

Studiul are un număr de **limitări datorate metodologiei** și momentului la care se realizează analiza. Astfel studiul se bazează doar pe datele de monitorizare, se limitează doar la proiectele finanțate prin Operațiunea 1.1.1. a POS CCE 2007-2013 și implementate prin OI ADR Vest și nu ia în considerare în analiză alte proiecte finanțate prin POS CCE sau alte programe de competitivitate. La data culegerii informațiilor un număr semnificativ de proiecte se aflau încă în implementare sau erau finalizate de curând, astfel încât efectele observabile privind performanța economică și financiară nefiind încă reflectate în documentele financiar-contabile ale beneficiarilor.

169 de proiecte de tipul "investiții productive" au fost contractate în Regiunea Vest prin Operațiunea 1.1.1. și gestionate de OI ADR Vest, dintre care au fost reziliate 31 de proiecte. La data de 30.11.2015, cu o luna înainte de închiderea programului POS CCE mai erau în implementare 27 de proiecte, toate fiind finalizate până la 31.12.2015.

Distribuția proiectelor contractate la nivelul NUTS 3, relevă ponderea cea mai ridicată în județele Timiș și Hunedoara beneficiază de cele mai multe proiecte în cadrul Operațiunii 1.1.1. Timiș – 82 proiecte -48% din total proiecte pe regiune, Hunedoara – 47 proiecte, reprezentând 27%). Acest lucru poate fi explicat de gradul de urbanizare a județelor regiunii, având în vedere faptul că POS CCE Axa Prioritară 1 (AP) s-a adresat exclusiv beneficiarilor din mediul urban.

31 de proiecte au fost reziliate, reprezentând 18,34% din totalul proiectelor contractate. Cea mai mare parte dintre ele au fost proiecte abandonate înainte de a fi preluate de către OI ADR Vest, rămânând doar de formalizat încetarea contractelor. **Decalajul mare de până la trei ani între depunerea proiectelor și începerea implementării** a fost principala cauză pentru rezilierea contractelor. Astfel situația economică și financiară a beneficiarilor s-a modificat, unii ne mai având capacitatea financiară necesară, în câteva cazuri nu s-au mai încadrat în condițiile de eligibilitate ca întreprindere mică sau mijlocie sau echipamentele incluse în planul de investiții nu au mai corespuns cerințelor tehnice ale produselor cerute pe piață, în condițiile în care nu a fost posibilă modificarea listei de achiziții. Analiza statistică a arătat faptul că **proiectele reziliate sunt în mare parte proiecte ale unor beneficiari cu cifre de afaceri mari și valori ale proiectelor mari**. Aceasta poate fi o confirmare a cauzei insuficienței capacității financiare de a susține proiecte de valori mari.

163.048.420,02 lei este valoarea proiectelor reziliate, sumă care deși contractată pentru Regiunea Vest nu a mai ajuns în această regiune, deoarece POS CCE este un program național și reutilizarea sumelor economisite nu iau în calcul criteriul regional. Dintre cele 31 de proiecte reziliate, 19 aparțin unor beneficiari întreprinderi mici (61,29%), iar 12 proiecte aparțin unor întreprinderi mijlocii (38,71%). Valorile proiectelor reziliate se încadrează în intervalul 967.423,51 lei – 21.815.251,50 lei.

Principalele sectoare din care provin beneficiarii de finanțare (prin prisma domeniului principal de activitate) sunt **sectorul industriei prelucrătoare și construcțiilor**, în mare parte datorită condițiilor de eligibilitate a programului. Totuși au fost identificate situații (11 proiecte, reprezentând 7% dintre proiectele contractate) în care beneficiari cu activitatea principală în sectorul comerț cu ridicata și amănuntul au făcut investiții în industrie (industria prelucrătoare, industria extractivă), acestea fiind sectoare eligibile în cadrul POS CCE.

Sectoarele în care s-au făcut preponderent investițiile și au beneficiat de sprijin sunt industria prelucrătoare (46% dintre proiecte) și construcțiile (35% din totalul proiectelor finanțate). Situația este similară la nivelul județelor, industria prelucrătoare beneficiind de cele mai multe proiecte în toate județele, cu excepția județului Hunedoara unde proiectele în construcții au avut cea mai mare pondere (40% față de 30% proiecte în industria prelucrătoare). Analiza proiectelor la nivelul județelor relevă următoarele:

- Județul Arad înregistrează o concentrare a sprijinului pe patru sectoare: Industrie prelucrătoare, Construcții, Industrie extractivă și Produse din plastic și cauciuc. Aceste sectoare au primit sprijin în toate județele regiunii, cu excepția ultimului sector care nu a fost finanțat în județul Caraș-Severin.
- Județul Timiș a primit sprijin pe lângă pentru cele patru sectoare menționate mai sus și pentru sectoare cum ar fi: Servicii suport, Informații și comunicații, Calculatoare și aparate electronice, Tipărire și reproducere suport. De altfel, sprijinul pentru ultimele trei sectoare se regăsește doar în județul Timiș.
- Județul Hunedoara a beneficiat de sprijin pentru o paletă mai largă de sectoare între care se evidențiază în plus față de cele patru sectoare finanțate atât în județul Arad, cât și în Timiș, Textile și îmbrăcăminte, Reciclare materiale, Activități de servicii suport.
- Județul Caraș-Severin a beneficiat de sprijin preponderent pentru industrie 67% la care se mai adaugă construcțiile cu 17% și ponderi mai mici pentru Transport și depozitare și Reciclare.
- Investițiile în reciclarea materialelor se regăsesc doar în județele Hunedoara și Caraș-Severin, însă cu ponderi foarte mici (2%, respectiv 8%), iar investițiile în Textile și îmbrăcăminte doar în județul Hunedoara.

Analiza investițiilor privind dotările achiziționate a fost limitată de informațiile din baza de date de monitorizare, formulate în termeni generali ca active tangibile și intangibile, mașini, utilaje, echipamente și construcții, precum și echipamente și tehnologie de înaltă performanță cu aplicabilitate inovativă. Investițiile productive au condus la achiziționarea de **active tangibile (2.251 bucăți) și active intangibile (95 bucăți). Investițiile în tehnologie avansată**, respectiv în echipamente și tehnologie de înaltă performanță cu aplicabilitate inovativă au fost raportate în 85 de proiecte, reprezentând aproximativ 50% din totalul proiectelor finanțate. Printre cele mai des întâlnite exemple în cadrul categoriei active intangibile care au fost achiziționate prin proiecte sunt următoarele: licențele, patentele, software-ul, drepturile de proprietate intelectuală, mărcile comerciale.

Alte realizări semnificative ale proiectelor finanțate în Regiunea Vest sunt **20.993,56 mp de suprafețe de producție modernizate sau construite și fonduri private mobilizate** de beneficiari în valoare de **302.603.048,50 lei** pentru implementarea proiectelor. În sectorul industriei prelucrătoare cea mai mare contribuție proprie a unui beneficiar a fost de 15.370.251,60 lei și aparține unei firme cu o vechime de peste 15 ani.

Cele mai importante rezultate înregistrate în cadrul Operațiunii 1.1.1. (raportat la cele 138 proiecte finalizate sau în implementare la data efectuării studiului – 30.11.2015) sunt:

- Crearea a 924 locuri de muncă;
- Menținerea a 7.666 locuri de muncă;
- Creșterea medie a cifrei de afaceri este de 29%;
- Costul unui loc de muncă nou creat este de 359.834 lei, respectiv 79.963 euro (la un curs de 1 Euro= 4.5 lei).

Compararea rezultatelor înregistrate pentru proiectele finalizate și în curs de implementare cu cele înregistrate pentru proiectele reziliate indică faptul că în cazul mediei creșterii cifrei de afaceri, diferențele la nivelul județelor variază între 3 puncte procentuale în cazul județului Timiș (media creșterii cifrei de afaceri este mai mare în cazul proiectelor finalizate și în implementare decât media proiectelor reziliate) și 4 puncte procentuale în județul Arad (media creșterii cifrei de afaceri este mai mică în cazul proiectelor finalizate și în implementare decât media proiectelor reziliate). Această constatare confirmă faptul că **cifra de afaceri este influențată de o multitudine de factori și contribuția proiectului finanțat la creșterea cifrei de afaceri trebuie analizată prin metode contrafactice.**

Conform analizei statistice, cu toate că există o legătură între numărul locurilor de muncă create și valoarea finanțării (legătură generată de criteriile de selecție), analiza arată că **volumul finanțării nu justifică numărul locurilor de muncă nou create**, alți factori cum ar fi **cifra de afaceri și numărul de angajați înainte de începerea proiectului** determinând în mai mare măsură acest rezultat. Indicatorul active achiziționate (bucăți) este un indicator fără o semnificație economică interpretabilă, cu toate acestea analiza statistică indică o corelare moderată și o influență semnificativă asupra indicatorului de rezultat locuri de muncă nou create. Aceasta se explică prin faptul că justificarea locurilor de muncă nou create poate fi bazată pe nevoile de operare a activelor achiziționate.

Proiectele au fost relevante pentru nevoile de dezvoltare ale Regiunii Vest în primul rând, din perspectiva sprijinirii investițiilor productive ale IMM-urilor. Cu toate că POS CCE nu a urmărit satisfacerea unor nevoi de dezvoltare a competitivității specifice regiunilor, sprijinul mai ales prin investițiile productive contribuie la atingerea câtorva obiective regionale cum ar fi: "Concentrarea mai clară asupra IMM-urilor și investițiilor directe" și priorități sectoriale (construcțiile - sectorul construcțiilor), activități bazate pe cunoaștere intensivă, cercetare și dezvoltare. Nu se poate identifica o contribuție semnificativă a programului pentru sprijinirea sectoarelor de specializare regională precum: industria componentelor auto, TIC, industria textilă, industria agro-alimentară și turismul, ultimele două nefiind eligibile în program.

Concluzii

Cu doar 169 de proiecte finanțate dintre care 138 finalizate **sprijinul de care a beneficiat Regiunea Vest poate fi considerat modest** având în vedere dimensiunea programului și perioada de finanțare de șapte ani.

Regiunea Vest a înregistrat cel mai mic număr de proiecte finanțate între cele opt regiuni ale României, astfel că **nu a reușit să valorifice suficient de bine oportunitatea de finanțare pentru creșterea competitivității**. Fiind un program național fără priorități regionale, printre cauze se pot număra: interesul mai scăzut al IMM-urilor, informare insuficientă, capacitatea limitată a IMM-urilor de a pregăti proiecte finanțabile. O analiză mai aprofundată a problemei și măsuri la nivel regional trebuie să vizeze **disponibilitatea și accesibilitatea IMM-urilor la alte forme de sprijin**, complementare investițiilor, cum ar fi informare privind oportunitățile de finanțare și consiliere pentru dezvoltarea afacerilor, suport pentru planuri de afaceri. **Serviciile de informare și consiliere trebuie să fie disponibile și accesibile** la nivel regional și local, cât mai aproape de beneficiari.

Implementarea, finalizarea și rezultatele proiectelor au fost puternic afectate de decalajul între depunerea proiectelor și începerea implementării înregistrate înainte de preluarea proiectelor pentru gestionare de către OI ADR Vest. **Un proces de implementare fluent și apropierea OI-ului de beneficiari** s-au dovedit în ultima parte a implementării operațiunii a fi doi factori importanți pentru încadrarea în termene și evitarea rezilierilor.

Atât prin rezilierea contractelor, cât și prin utilizarea parțială a bugetelor contractate finanțarea în regiune se pierde, deoarece reutilizarea sumelor în cazul programelor naționale nu ia în considerare criteriile regionale. Pentru a se evita acest lucru este necesară pe de o parte **îmbunătățirea planificării proiectelor și evitarea decalajelor și blocajelor în implementare**, iar pe de altă parte pot fi revizuite **procedurile de implementare care să permită utilizarea economiilor în cadrul aceluiași proiect** de către beneficiar.

Finanțarea întreprinderilor în regiune depinde atât de mecanisme eficiente de sprijin pentru atragerea de finanțări, cât și de sprijin și o monitorizare eficientă la nivel regional/local care poate contribui la evitarea rezilierilor și utilizarea sumelor alocate. **Menținerea abordării privind implementarea schemelor naționale de finanțare prin intermediul unor OI-uri regionale**, cum ar fi OI ADR Vest poate asigura sprijinul necesar beneficiarilor.

Rezultatele programului sunt determinate în principal de caracteristicile beneficiarilor, cum ar fi cifra de afaceri, profit și număr de angajați la momentul solicitării finanțării și indicatori de realizare (de exemplu active achiziționate). **O evaluare ex-ante a criteriilor de selecție poate fi utilă** pentru a cunoaște și verifica efectele pe care acestea le pot avea asupra proiectelor și contribuția lor la atingerea obiectivelor programului. În Polonia astfel de evaluări ex-ante sunt practicate de toate programele operaționale.

Cu toate că POS CCE nu a urmărit satisfacerea unor nevoi de dezvoltare a competitivității specifice regiunilor, **sprijinul prin proiectele finanțate prin POS CCE, mai ales prin investițiile productive, contribuie la atingerea câtorva obiective regionale** cum ar fi: "Concentrarea mai clară asupra IMM-urilor și investițiilor directe" și priorități sectoriale (construcțiile - sectorul construcțiilor), activități bazate pe cunoaștere intensivă, cercetare și dezvoltare. Nu se poate identifica o contribuție semnificativă a programului pentru sprijinirea sectoarelor de specializare regională, industria componentelor auto, TIC, industria textilă, industria agro-alimentară și turismul, ultimele două nefiind eligibile în program. Cu toate că este un program național de sprijinire a competitivității este necesară **concentrarea pe un număr limitat de sectoare și includerea în criteriile de selecție a priorităților regionale** corelate cu prioritățile naționale de creștere a competitivității.

Având în vedere limitările metodologice ale prezentului studiu o **evaluare a tuturor măsurilor de sprijin pentru IMM-uri în Regiunea Vest** este utilă pentru luarea deciziilor la nivel regional cu scopul de a îmbunătăți accesul și utilizarea finanțărilor disponibile la nivel regional și național. O astfel de evaluare poate fi potrivită în anul 2017 când pot fi surprinse efectele finanțării asupra proiectelor finalizate la sfârșitul anului 2015. **O revizuire a bazelor de date de monitorizare** este necesară pentru ca acestea să asigure evaluatorilor informațiile actualizate și în format adecvat cum ar fi: sectorul investiției cu diviziuni și subdiviziuni ale activităților, date privind performanța economică la începutul și sfârșitul programului, inclusiv date specifice evaluărilor contrafactice.

2. Context. Informații generale

Scopul studiului este de a furniza o imagine generală privind sprijinul **acordat întreprinderilor din Regiunea Vest** prin Axa Prioritară 1, Domeniul Major de Intervenție 1.1 (DMI 1.1), Operațiunea 1.1.1 a Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007-2013 (POS CCE) (intervențiile implementate prin Organismul Intermediar Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest - OI ADR Vest) și realizările și efectele constatate la sfârșitul implementării măsurilor raportate la obiectivele proiectelor, programului și Regiunii Vest.

Studiul oferă răspunsuri la următoarele întrebări:

1. Ce tipuri de acțiuni au fost implementate în Regiunea Vest în cadrul Axei Prioritare 1, Operațiunea 1.1.1. din POS CCE (tip de proiecte, tipuri de activități, investiții finanțate – echipamente, tehnologie, investiții în oameni, etc.)?
2. Care este tipologia beneficiarilor de finanțare din cadrul Operațiunii 1.1.1. a POS CCE?
3. Cum este distribuită finanțarea în interiorul regiunii la nivel de județe?
4. Care sunt realizările și rezultatele care au fost înregistrate în Regiunea Vest prin implementarea proiectelor finanțate în cadrul Operațiunii 1.1.1. a POS CCE?
5. Care este schimbarea observată în situația economică și financiară a beneficiarilor de finanțare?

Studiul are un număr de limitări datorate metodologiei și momentului la care se realizează analiza. În primul rând studiul se limitează la proiectele finanțate prin Operațiunea 1.1.1. a POS CCE 2007-2013 și implementate prin OI ADR Vest și nu ia în considerare în analiză alte proiecte finanțate prin POS CCE sau alte programe de competitivitate.

Un număr mare de proiecte aferente Operațiunii 1.1.1., 64, au fost finalizate în 2014 și 2015 (din totalul de 169 proiecte), la care se adaugă proiectele nefinalizate (în implementare la data realizării studiului, respectiv 30.11.2015 – 27 proiecte), ceea ce face ca efectele observabile la nivelul beneficiarilor (cifra de afaceri, profit etc.) să nu poată fi incluse în acest studiu, ele fiind cel mai probabil vizibile începând cu 2015, respectiv 2016. Pentru acestea, rapoartele financiare vor fi disponibile în 2016, motiv pentru care o analiză a efectelor observabile după implementarea proiectului față de nivelul de performanță de referință nu este posibilă.

Analiza s-a bazat pe informațiile disponibile în baza de date de monitorizare la data realizării studiului. Pentru o analiză mai detaliată, inclusiv a factorilor care au influențat implementarea și rezultatele proiectelor, ar fi fost necesare și alte metode (de exemplu: chestionare adresate beneficiarilor sau personalului de monitorizare). Un aspect specific îl reprezintă informațiile privind activitatea economică a beneficiarului de finanțare care se limitează la nivelul categoriilor de activități (cum ar fi secțiunile CAEN 1 Industrie prelucrătoare, Construcții), fără detalii privind diviziunile și subdiviziunile acestora (cum ar fi CAEN 13 Fabricarea produselor textile sau CAEN 16 Prelucrarea lemnului etc.), acestea având o valoare informațională mai ridicată pentru relevanța față de nevoile regiunii.

Această analiză poate constitui o bună bază pentru o viitoare evaluare efectuată la un an de la finalizarea tuturor proiectelor, când pot fi surprinse mai bine efectele sprijinului financiar acordat.

3. POS CCE 2007-2013, Axa Prioritară 1, Domeniul Major de Intervenție 1.1, Operațiunea 1.1.1. „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi”

Operațiunea 1.1.1. „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi” urmărește sprijinirea IMM-urilor și a întreprinderilor mari, în vederea creșterii cifrei de afaceri, a productivității și a accesului pe piața externă.

Organismul Intermediar Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest pentru POS CCE gestionează schemele de finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii.

- A1 – „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile – Investiții mici (până la 1.065.000 lei)”

- A2 – „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile – Investiții mari (între 1.065.001 lei și 6.450.000 lei)”

Valoarea maximă a finanțării acordate din totalul costurilor eligibile pentru proiectele de investiții este în valoare de 70% pentru întreprinderile mici și 60% pentru întreprinderile mijlocii.

Valoarea maximă a finanțării nerambursabile pentru consultanța și instruirea specializată acordată IMM-urilor prin schema minimis este de 70% din valoarea cheltuielilor eligibile pentru servicii de consultanță specifică și instruire specializată, dar nu mai mult de 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile ale proiectului.

Tipul de proiecte finanțate prin Operațiunea 1.1.1. „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi” asigură sprijin financiar pentru investițiile în întreprinderi și include investițiile productive în unitățile noi de producție și extinderea celor existente pentru diversificarea producției și creșterea capacității de producție. Ne vom referi la aceste proiecte ca **”investiții productive”**.

Activități eligibile conform documentelor programului și operațiunii¹ în cadrul proiectelor de investiții productive sunt următoarele:

- Crearea unei noi unități de producție;
- Extinderea unui amplasament existent pentru creșterea capacității de producție;
- Diversificarea producției unui amplasament existent, prin lansarea de noi produse sau servicii;
- Modernizarea întreprinderii, inclusiv schimbări în procesul de producție al unui amplasament existent;
- Echipamentele pentru protecția mediului, reciclarea deșeurilor, tratarea apelor reziduale se finanțează numai în legătură cu investițiile menționate anterior;
- Achiziționarea de bunuri intangibile, cum ar fi software, brevete, licențe, know-how sau soluții tehnice ne brevetate;
- Consultanță și instruire specializată strict legate de activitățile de investiții specificate mai sus.

4. Proiectele finanțate în Regiunea Vest în cadrul Operațiunii 1.1.1.

În **Regiunea Vest** au fost **finanțate prin POS CCE 2007-2013** un număr total de **309 proiecte** dintre care în cadrul Axei Prioritare 1 (DMI 1.1), **Operațiunea 1.1.1.** „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi” au fost finanțate **169 de proiecte**, ceea ce reprezintă **54,69%** din total.

Conform informațiilor furnizate de OI ADR Vest, **la nivel național** pentru întreg programul regiunea Vest a avut cel mai mic număr de proiecte finanțate (309) față de cele 3809 finanțate în cele opt regiuni de dezvoltare **prin POS CCE 2007-2013**.

Conform datelor de monitorizare disponibile la 30.11.2015, **stadiul proiectelor finanțate în cadrul Operațiunii 1.1.1.** indică **111 finalizate, 27 în implementare², 31 reziliate**, Situația proiectelor la nivelul județelor regiunii este următoarea:

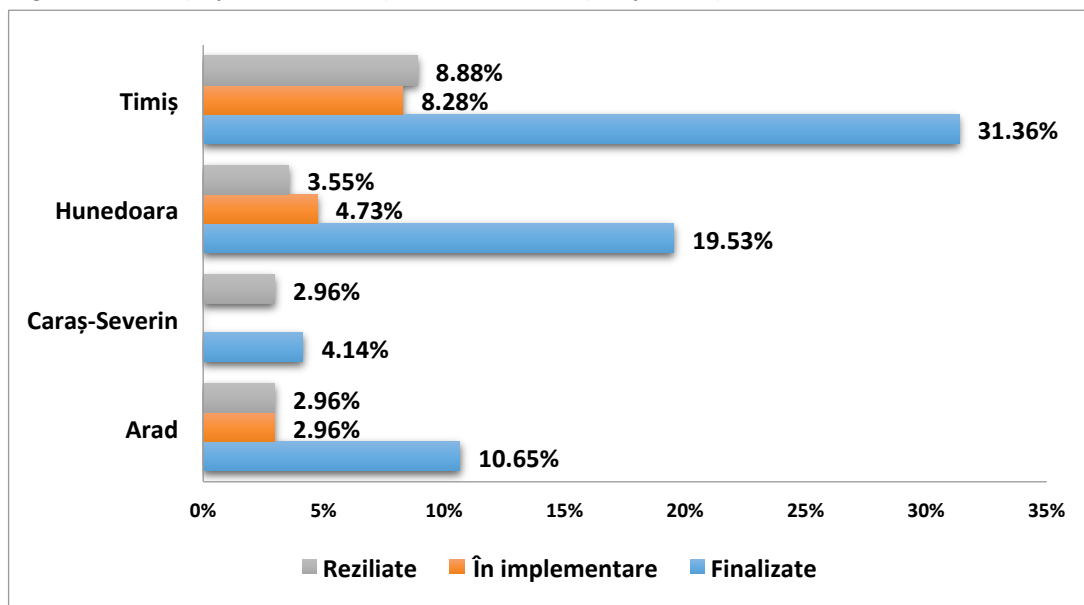
- 82 proiecte în județul Timiș – 53 finalizate, 14 în implementare, 15 reziliate;
- 47 proiecte în județul Hunedoara – 33 finalizate, 8 în implementare, 6 reziliate;

¹ Documentul cadru de implementare, ghidurile apelurilor de proiecte

² Conform informațiilor furnizate de ADR Vest.

- 28 proiecte în județul Arad – 18 finalizate, 5 în implementare, 5 reziliate;
- 12 proiecte în județul Caraș-Severin – 7 finalizate, 5 reziliate.

Figura 1. Distribuția proiectelor finanțate la nivel NUTS 3 (169 proiecte)

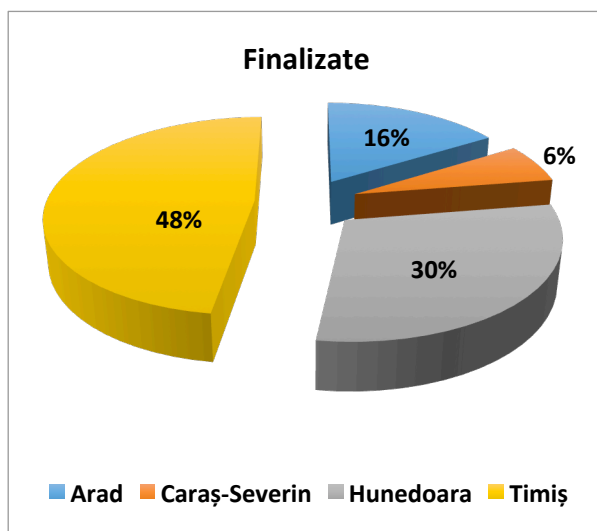
Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Județul Timiș se situează pe primul loc în ceea ce privește ”investițiile productive” finanțate prin Operațiunea 1.1.1., respectiv din numărul total de 169 de proiecte – județul Timiș a înregistrat un număr de 82 de proiecte, ceea ce reprezintă un procent de aproximativ 50% din totalul proiectelor atrase în Regiunea Vest. Pe locul 2 se clasează județul Hunedoara cu 27,81% din numărul total de proiecte. Pe ultimul loc se situează județul Caraș-Severin cu doar 7,1% din numărul total de proiecte, fiind însă singurul județ care are finalizate toate proiectele. Un procent foarte mare de proiecte în implementare se regăsește în județul Timiș, respectiv 8,28%.

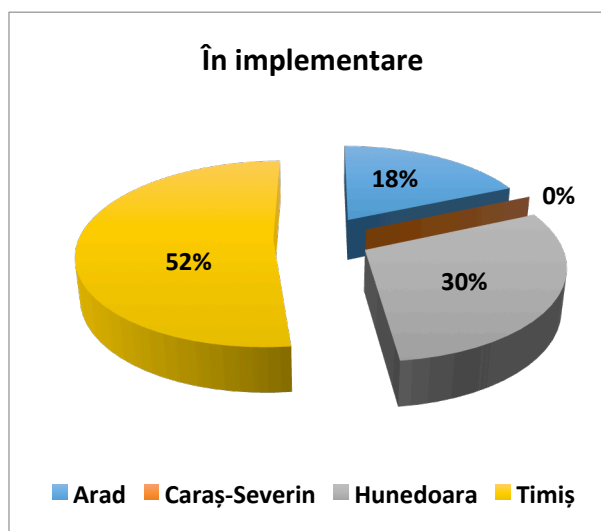
Se constată ca județele Timiș și Hunedoara beneficiază de cele mai multe proiecte (contractate la data realizării analizei) în cadrul Operațiunii 1.1.1. Acest lucru poate fi explicat de gradul de urbanizare a județelor regiunii, având în vedere faptul că POS CCE Axa Prioritară 1 (AP) s-a adresat exclusiv beneficiarilor din mediul urban.

Figura 2. Distribuția procentuală a proiectelor finalizate la nivel NUTS 3 (111 proiecte)

Figura 3. Distribuția procentuală a proiectelor aflate în implementare la nivel NUTS 3 (27 proiecte)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

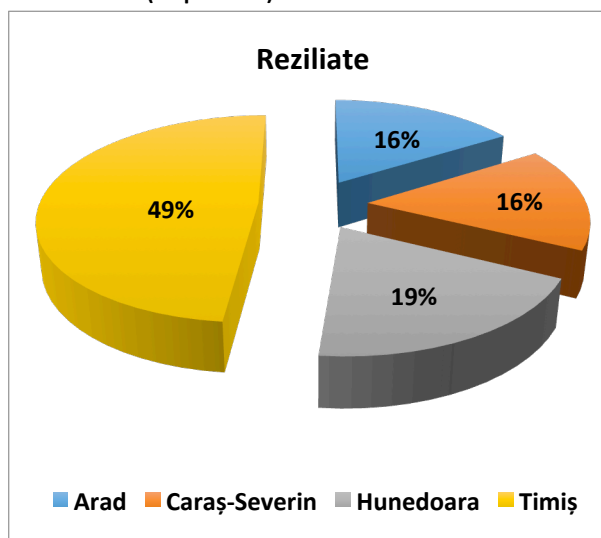
Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 4. Distribuția procentuală a proiectelor reziliate la nivel NUTS 3 (31 proiecte)

Analiza gradului de finalizare a proiectelor respectiv a proiectelor reziliate relevă faptul că din totalul de 111 proiecte finalizate la nivelul Regiunii Vest, județul Timiș se situează pe locul 1 cu un procent de 48%, urmat de județele Hunedoara cu un procent de 30%, respectiv Arad cu un procent de 16%. Pe ultimul loc se află județul Caraș-Severin cu 6%.

Situația este aproximativ asemănătoare și în ceea ce privește proiectele aflate în implementare.

Cu privire la totalul de 31 de proiecte reziliate la nivelul Regiunii Vest, distribuția procentuală pe cele patru județe este următoarea: județul Timiș – 49%, județul Hunedoara – 19%, iar județele Arad și Caraș-Severin înregistrează fiecare câte un procent de 16%.

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Dacă în cazul proiectelor nefinalizate (în implementare) situația pe județe este similară cu cea a proiectelor finalizate, în cazul proiectelor reziliate se constată că în județul Hunedoara ponderea proiectelor reziliate este semnificativ mai mică față de cele finalizate.

Analiza proiectelor reziliate la nivelul Regiunii Vest

În cadrul Operațiunii 1.1.1. **numărul total al proiectelor reziliate** la nivelul Regiunii Vest a fost de **31 de proiecte**, reprezentând un procent de **18,34%** din totalul de 169 proiecte aferent acestei operațiuni. Dintre cele 31 de proiecte reziliate, 19 dintre acestea se regăsesc în rândul întreprinderilor mici (61,29%), iar un număr de 12 proiecte reziliate se regăsesc în rândul întreprinderilor mijlocii (38,71%).

Dintre cele 31 de proiecte reziliate cea mai mare parte 21 au fost proiecte abandonate înainte de a fi preluate de către OIR ADR Vest. Principala cauza a rezilierilor a fost de natură financiară, beneficiarii neavând capacitatea de a implementa proiectele, o mare parte dintre proiecte fiind depuse cu 3 ani

înainte de a începe implementarea. De asemenea, au mai fost înregistrate și motive tehnice. Datorită decalajului mare între depunerea proiectelor și începerea implementării, echipamentele incluse în planul de investiții nu mai erau potrivite cerințelor pieței. Deoarece procedurile nu au permis modificarea achizițiilor beneficiarii au renunțat la implementarea proiectelor. În câteva cazuri beneficiarii și-au schimbat încadrarea devenind întreprinderi mari și astfel nu au mai fost eligibili pe schema pentru IMM-uri.

Domeniile principale de activitate ale întreprinderilor în cadrul cărora au fost reziliate cele 31 de proiecte sunt următoarele: construcții (16 întreprinderi dintre care 12 întreprinderi mici și 6 întreprinderi mijlocii), industria prelucrătoare (10 întreprinderi dintre care 5 întreprinderi mici și 5 întreprinderi mijlocii), comerț cu ridicata și amănuntul (3 întreprinderi dintre care o întreprindere mică și 2 întreprinderi mijlocii), activități de servicii suport (o întreprindere mijlocie) și gestionarea deșeurilor (o întreprindere mică).

Analiza comparativă dintre distribuția beneficiarilor pe domenii principale de activitate și distribuția acestora conform sectoarelor în care s-a realizat investiția în cazul proiectelor reziliate reliefează faptul că sectoarele: construcții și industria prelucrătoare se situează pe primele două locuri în ambele clasificări, numărul acestora fiind asemănător. Sectoarele spre care s-au îndreptat investițiile proiectelor reziliate la nivelul Regiunii Vest sunt următoarele: industria extractivă, industrie (nu sunt date disponibile pentru a putea stabili cu exactitate ramura), fiecare cu câte două proiecte; urmate de activități de servicii suport, produse din plastic și cauciuc, reciclare materiale, fiecare cu câte un proiect reziliat.

Din categoria proiectelor reziliate fac parte și 3 beneficiari a căror domeniu principal de activitate a fost comerțul cu ridicata și amănuntul – sector neeligibil în cadrul POS CCE, dar care și-au îndreptat investițiile către următoarele 3 domenii: industria prelucrătoare, industria extractivă și industrie.

În ceea ce privește anul înființării acestor beneficiari a căror contracte au fost reziliate, acesta evidențiază faptul că la momentul demarării POS CCE 2007-2013, companiile cu vechime mai mare, înființate în perioada 1990-1999 (14 beneficiari) au fost în număr aproape egal cu cel al companiilor înființate în perioada 2000-2006 (12 beneficiari). Un număr de 5 companii au fost înființate chiar în ciclul de programare a POS CCE 2007-2013, în perioada 2007-2012, fapt ce a putut afecta sustenabilitatea proiectului.

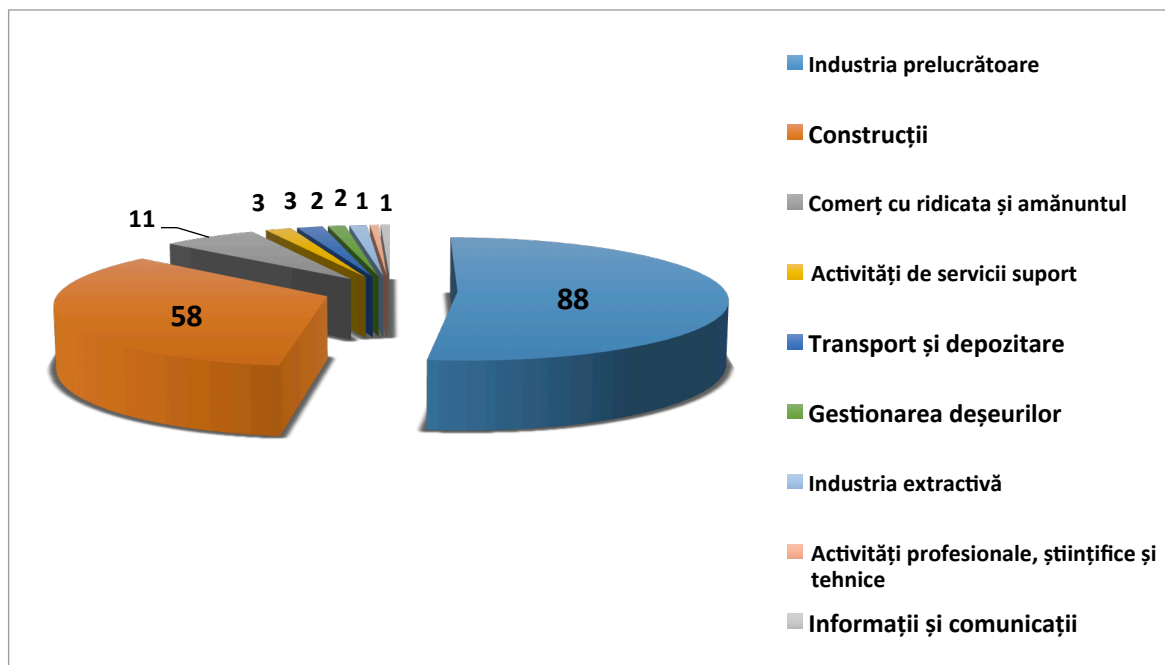
Suma totală a proiectelor reziliate în cadrul Operațiunii 1.1.1. la nivelul Regiunii Vest este în valoare de 163.048.420,02 lei. Valorile proiectelor reziliate se încadrează în intervalul 967.423,51 lei – 21.815.251,50 lei. Proiectul cu valoarea cea mai mică - 967.423,51 lei aparține unui beneficiar din județul Timiș din sectorul construcțiilor. În categoria proiectelor cu valoare cuprinsă între 1.000.000 – 9.000.000 lei se află 23 de proiecte. Șapte proiecte înregistrează valori totale cuprinse între 11.000.000 – 22.000.000 lei. Sectoarele spre care s-au îndreptat investițiile celor 7 beneficiari sunt următoarele: industria prelucrătoare (4) și construcții (3); cinci dintre aceste proiecte au fost în județul Timiș, iar în județele Arad și Caraș-Severin câte unul.

5. Distribuția sprijinului POS CCE în Regiunea Vest pe sectoare

În această secțiune se analizează domeniul principal de activitate al beneficiarilor care însă nu este întotdeauna domeniul de activitate/sectorul în care a fost realizată investiția. Toate datele de monitorizare pe baza cărora s-a făcut această analiză sunt datele de monitorizare disponibile la 30.11.2015.

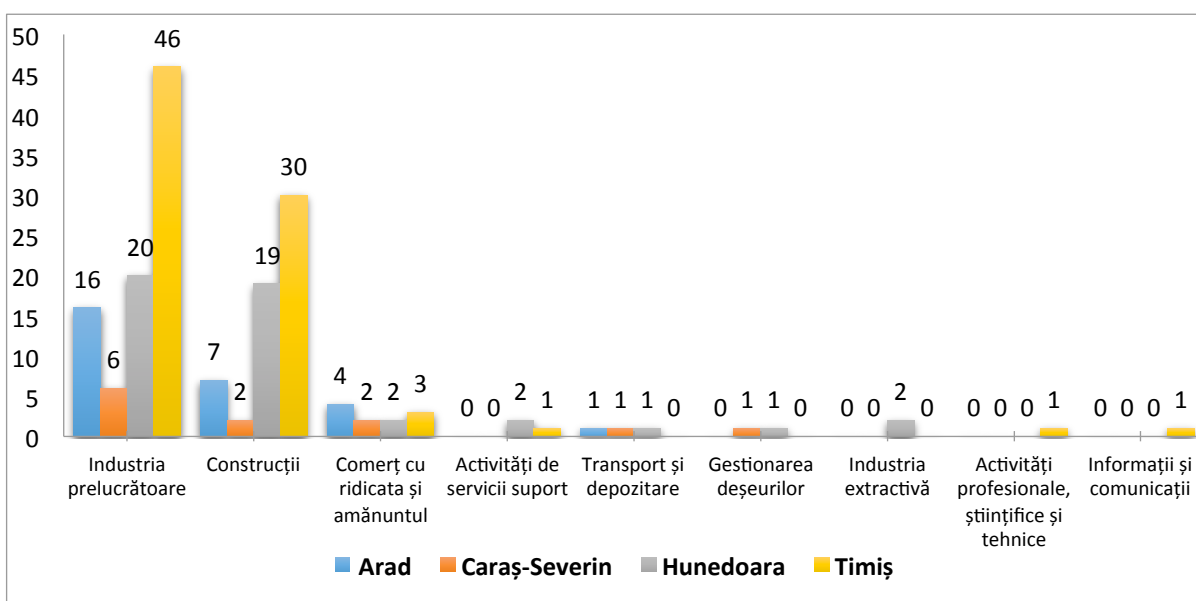
Domeniile principale de activitate ale beneficiarilor din cadrul Operațiunii 1.1.1. sunt în număr de nouă, acestea fiind următoarele: industria prelucrătoare, construcții, comerț cu ridicata și amănuntul, activități de servicii suport, transport și depozitare, gestionarea deșeurilor, industria extractivă, activități profesionale, științifice și tehnice, informații și comunicații.

Figura 5. Distribuția proiectelor pe domeniul principal de activitate al beneficiarilor la nivelul Regiunii Vest (169 proiecte)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii>³ și calcule proprii

Figura 6. Distribuția proiectelor pe domeniul principal de activitate al beneficiarilor la nivelul NUTS 3 (169 proiecte)

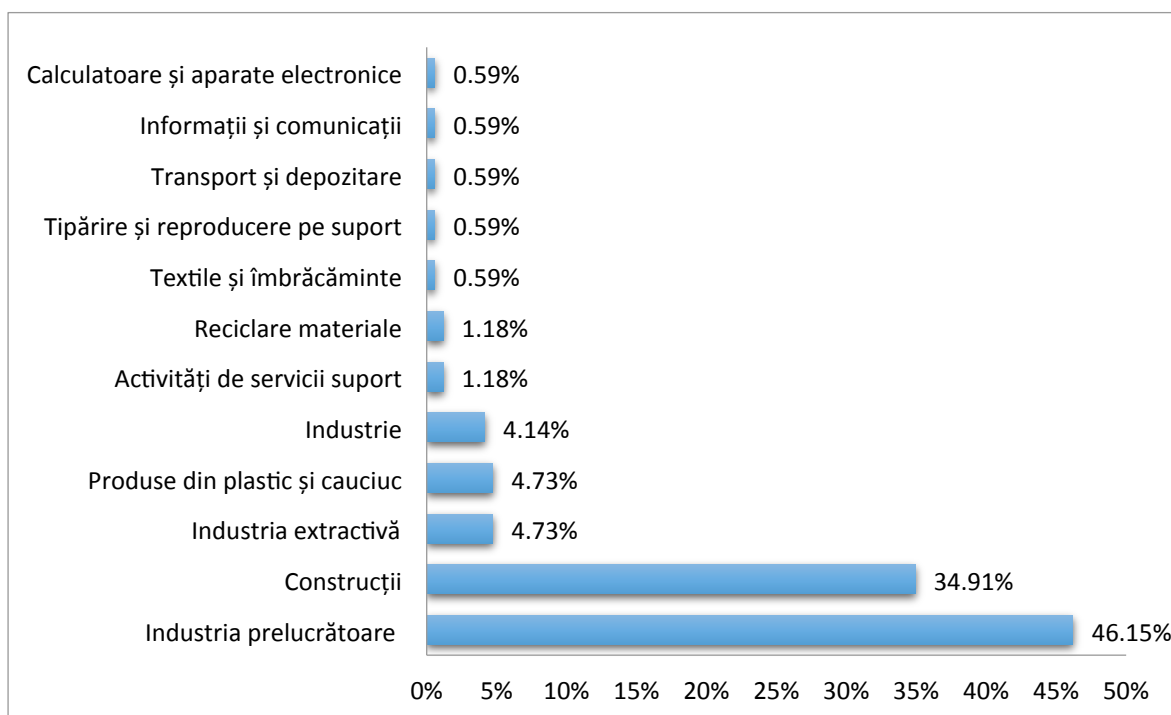
³ Codul CAEN al fiecărui beneficiar a fost identificat din baza de date a Ministerului Finanțelor Publice din România pe baza Codului Unic de Identificare - www.mfinante.gov.ro

În cadrul Regiunii Vest au fost finanțate 169 de proiecte. Finanțarea se orientează preponderent către firme cu domeniul principal de activitate în trei sectoare, acestea fiind: industria prelucrătoare – 88 proiecte, ceea ce reprezintă 52,07% din totalul de 169 de proiecte; construcții – 58 proiecte, reprezentând 34,32% din total; comerț cu ridicata și amănuntul – 11 proiecte, respectiv 6,51% din total. Sectoarele care înregistrează o rată scăzută a finanțării sunt următoarele: activități de servicii suport, transport și depozitare – 3 proiecte/sector, respectiv 1,78%/sector din totalul de 169 de proiecte; gestionarea deșeurilor și industria extractivă – 2 proiecte/sector, reprezentând 1,18%/sector din total; activități profesionale, științifice și tehnice, respectiv informații și comunicații – 1 proiect/sector, respectiv 0,59% din total.

La nivel NUTS 3 distribuția beneficiarilor pe domeniul principal de activitate raportată la numărul total de proiecte este următoarea:

- 82 de proiecte în județul Timiș dintre care:
 - industria prelucrătoare – 46 proiecte
 - construcții – 30 proiecte
 - comerț cu ridicata și amănuntul – 3 proiecte
 - activități de servicii suport – 1 proiect
 - activități profesionale, științifice și tehnice – 1 proiect
 - informații și comunicații – 1 proiect
- 47 de proiecte în județul Hunedoara dintre care:
 - industria prelucrătoare – 20 proiecte
 - construcții – 19 proiecte
 - comerț cu ridicata și amănuntul – 2 proiecte
 - activități de servicii suport – 2 proiecte
 - industria extractivă – 2 proiecte
 - transport și depozitare – 1 proiect
 - gestionarea deșeurilor – 1 proiect
- 28 de proiecte în județul Arad dintre care:
 - industria prelucrătoare – 16 proiecte
 - construcții – 7 proiecte
 - comerț cu ridicata și amănuntul – 4 proiecte
 - transport și depozitare – 1 proiect
- 12 proiecte în județul Caraș-Severin dintre care:
 - industria prelucrătoare – 6 proiecte
 - construcții – 2 proiecte
 - comerț cu ridicata și amănuntul – 2 proiecte
 - transport și depozitare – 1 proiect
 - gestionarea deșeurilor – 1 proiect.

Figura 7. Distribuția sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul Regiunii Vest (169 proiecte)

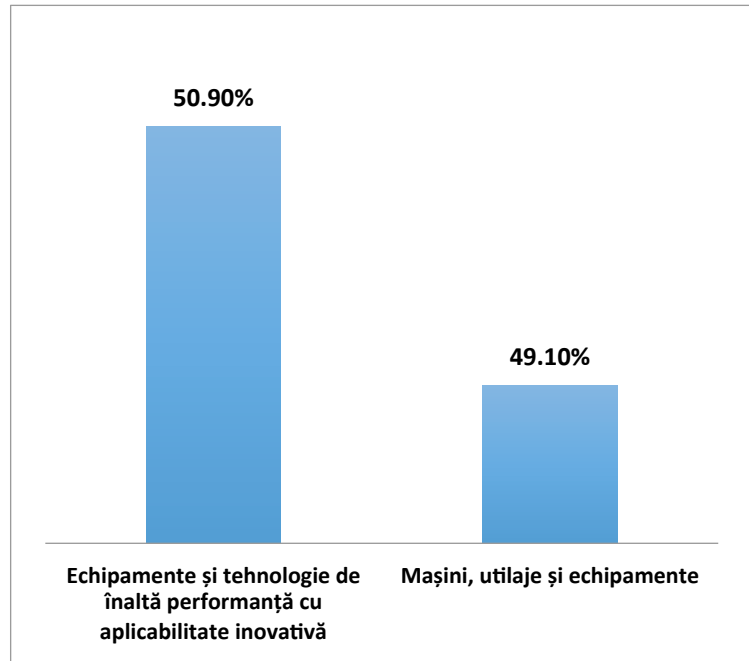

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agenticond.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Analiza comparativă dintre distribuția beneficiarilor pe domeniul principal de activitate și distribuția acestora conform sectoarelor în care s-a realizat investiția reliefează faptul că sectoarele: industria prelucrătoare și construcțiile se situează pe primele două locuri în ambele clasificări, procentele fiind asemănătoare. În ceea ce privește sectoarele în care s-a realizat investiția în cadrul proiectelor de investiții productive la nivelul Regiunii Vest, primele două poziții sunt ocupate de industria prelucrătoare cu un procent de 46,15%, respectiv construcțiile cu un procent de 34,91%. Aceste două sectoare reprezintă 81,06% dintre beneficiari (141 proiecte din totalul de 169 proiecte). În cazul acestor beneficiari domeniul principal de activitate a coincis cu sectorul în care s-a realizat investiția.

Cu toate că domeniul principal de activitate al unui număr de 11 beneficiari a fost comerțul cu ridicata și amănuntul – sector neeligibil în cadrul operațiunii investiții productive a POS CCE, investițiile realizate de aceștia s-au îndreptat cu precădere către industrie, mai precis: industria prelucrătoare – 3 proiecte, industria extractivă – 2 proiecte și industrie (nu sunt date disponibile pentru a putea stabili cu exactitate ramura) – 4 proiecte. Alte sectoare în care s-a realizat investiția acestor beneficiari sunt construcțiile, respectiv calculatoarele și aparatele electronice – 1 proiect/fiecare. Toate aceste sectoare în care s-a efectuat investiția sunt tipuri de sectoare eligibile în cadrul POS CCE.

Figura 8. Tipurile de investiții la nivelul Regiunii Vest (167 proiecte)

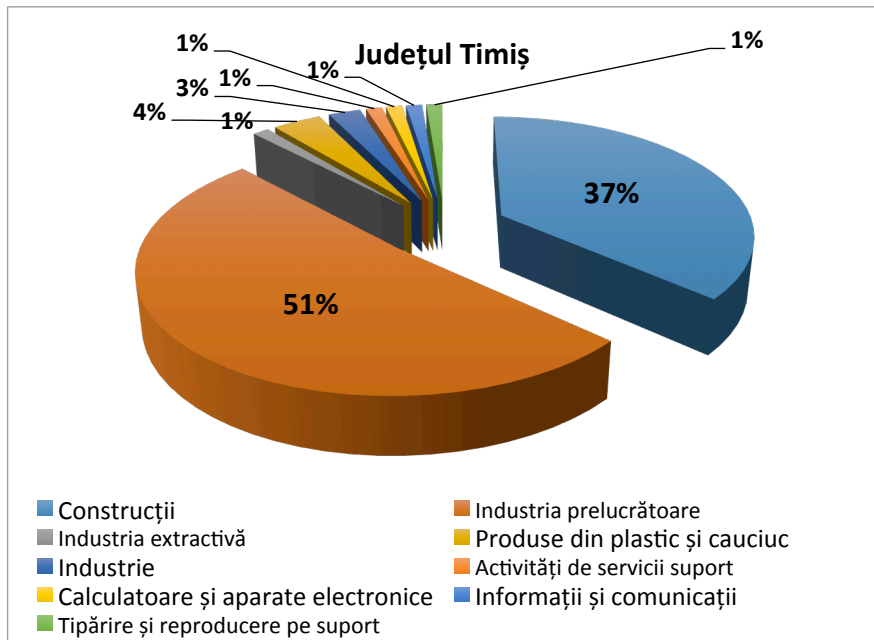

Sursa: Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Analiza investițiilor realizate prin cele 169 de proiecte finanțate în Regiunea Vest prin Operațiunea 1.1.1. s-a făcut pe baza informațiilor înregistrate în baza de date privind achizițiile efectuate. În cazul a două proiecte nu s-a putut determina tipul investiției din cauza formulării prea generale. Dintre cele 167 proiecte investiții productive, un procent de 50,90% au fost orientate spre achiziții de echipamente și tehnologie de înaltă performanță cu aplicabilitate inovativă, iar 49,10% au fost îndreptate spre achiziții de mașini, utilaje și echipamente.

În județul Timiș au fost finanțate 82 de proiecte. Investițiile se orientează preponderent către 2 sectoare, și anume: industria prelucrătoare cu un procent de 51% (42 proiecte) și construcțiile cu un procent de 37% (30 proiecte). Sectoarele care înregistrează o rată scăzută a finanțării sunt următoarele: produse din plastic și cauciuc (4%), industrie (3%), respectiv 1% pentru industria extractivă, activități de servicii suport, calculatoare și aparate electronice, informații și comunicații, tipărire și reproducere suport.

Figura 9. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Timiș (82 proiecte)

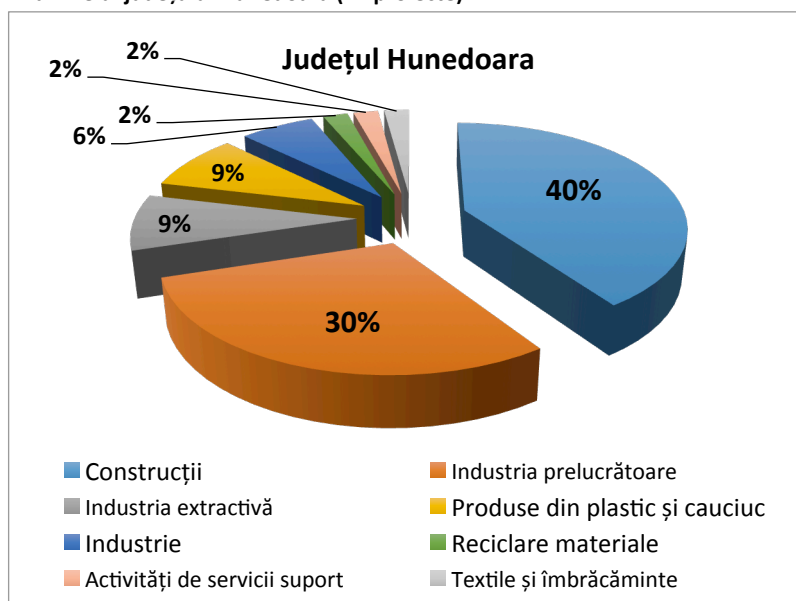

Sursa: Clasificarea Activităților din Economia Națională a României. Coduri CAEN actualizate (CAEN Rev. 2) http://www.eximbank.ro/Themes/eximbank/images/Codurile_CAEN_actualizate.pdf și calcule proprii

În județul Hunedoara au fost finanțate 47 de proiecte. Investițiile se orientează preponderent către 2 sectoare, și anume: construcții cu un procent de 40% (19 proiecte) și industria prelucrătoare cu un procent de 30% (14 proiecte). Pe locul 3 se situează la egalitate sectoarele industria extractivă și produsele din plastic și cauciuc cu un procent de 9%. Sectoarele care înregistrează o rată scăzută a finanțării sunt următoarele: industrie (6%), respectiv 2% pentru reciclare materiale, activități de servicii suport și textile și îmbrăcăminte.

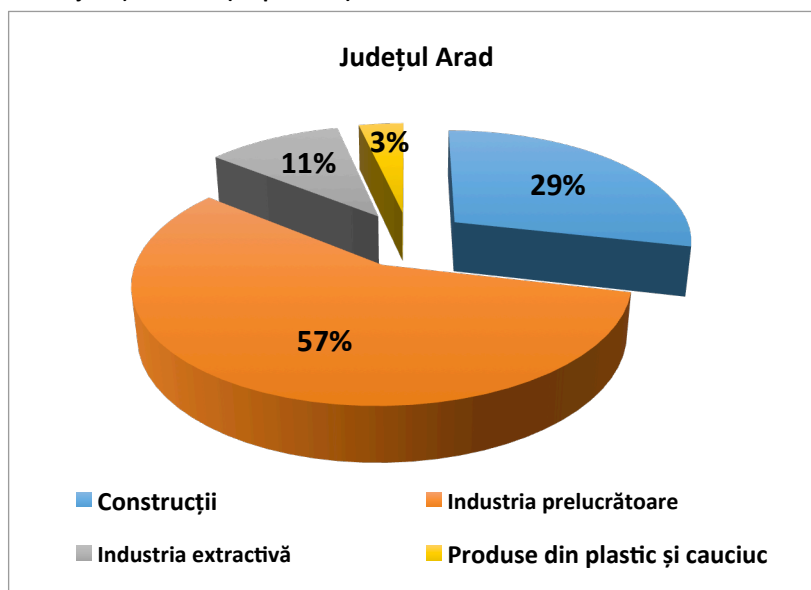
În cadrul județului Arad au fost finanțate 28 de proiecte. Mai mult de 50% dintre investiții se orientează către industria prelucrătoare (57%). Pe pozițiile 2 și 3 se situează sectorul construcții cu un procent de 28% (8 proiecte) și industria extractivă cu un procent de 11% (3 proiecte). Sectorul care înregistrează cea mai scăzută rată a finanțării este reprezentat de produsele din plastic și cauciuc (4%).

Figura 10. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Hunedoara (47 proiecte)

Sursa: Clasificarea Activităților din Economia Națională a României. Coduri CAEN actualizate (CAEN Rev. 2)
http://www.eximbank.ro/Themes/eximbank/images/Codurile_CAEN_actualizate.pdf și calcule proprii

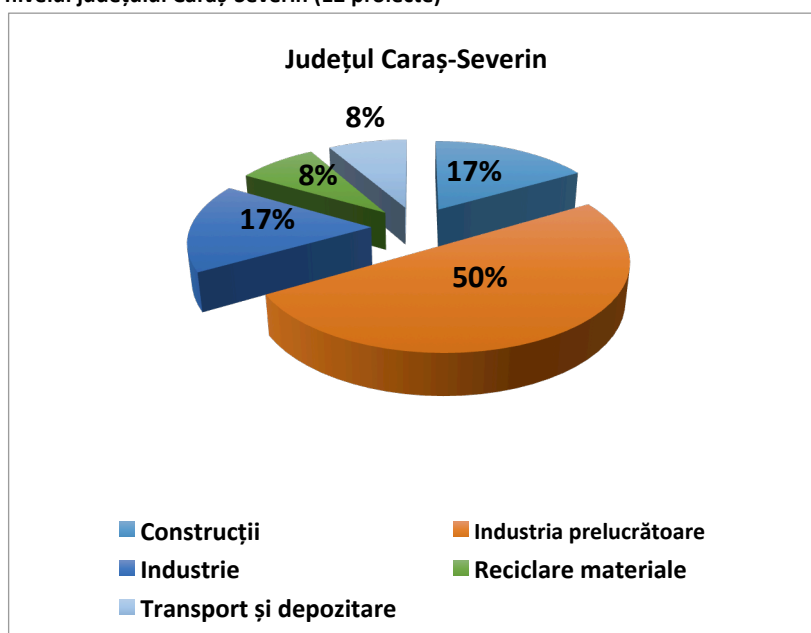
Figura 11. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Arad (28 proiecte)

Sursa: Clasificarea Activităților din Economia Națională a României. Coduri CAEN actualizate (CAEN Rev. 2)
http://www.eximbank.ro/Themes/eximbank/images/Codurile_CAEN_actualizate.pdf și calcule proprii

La nivelul județului Caraș-Severin au fost finanțate 12 proiecte. Jumătate dintre investiții se orientează către industria prelucrătoare (6 proiecte). Pe pozițiile 2 și 3 la egalitate se situează sectoarele construcții și industrie, ambele cu un procent de 17%. Menționăm faptul că din cauza datelor insuficiente nu s-a putut identifica exact ramura industriei. Sectoarele care înregistrează cea mai scăzută rată a finanțării sunt reciclare materiale și transport și depozitare (8% fiecare).

Figura 12. Distribuția procentuală a sectoarelor în care s-a realizat investiția la nivelul județului Caraș-Severin (12 proiecte)

Sursa: Clasificarea Activităților din Economia Națională a României. Coduri CAEN actualizate (CAEN Rev. 2) http://www.eximbank.ro/Themes/eximbank/images/Codurile_CAEN_actualizate.pdf și calcule proprii

În cadrul Operațiunii 1.1.1. "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile" se remarcă decalaje semnificative la nivel de NUTS 3 cu privire la sectoarele finanțate. **Principalul sector finanțat** este reprezentat de **industria prelucrătoare**, înregistrând un număr de **78 de proiecte** finanțate dintr-un total de 169 de proiecte aferente acestei operațiuni, ceea ce reprezintă aproape jumătate din acest total (46,15%). Un procent considerabil de 54% din cele 78 de proiecte este aferent județului Timiș, la mare distanța aflându-se județul Arad cu un procent de 20%.

Următoarele două sectoare finanțate sunt construcțiile și industria extractivă. În cadrul sectorului construcții, județul Timiș ocupă prima poziție cu un procent de 51%, respectiv 30 de proiecte, fiind urmat de județele Hunedoara cu un procent de 32%, respectiv județul Arad cu 14% din total. Pe ultimul loc se situează județul Caraș-Severin cu un procent de doar 3%.

În ceea ce privește sectorul industrie extractivă, pe locul 1 se situează județul Hunedoara cu un procent de 50%, respectiv 4 proiecte finanțate; urmat îndeaproape de județul Arad cu un procent de 37%, respectiv 3 proiecte finanțate. Județul Timiș înregistrează un procent de 13%, respectiv 1 proiect finanțat.

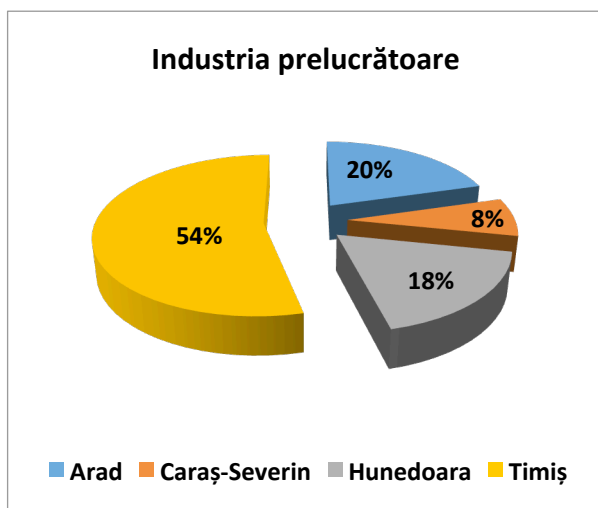
Cu privire la sectorul produse din plastic și cauciuc, pe locul 1 se situează județul Hunedoara cu un procent de 50%, respectiv 4 proiecte finanțate; urmat îndeaproape de județul Timiș cu un procent de 38%, respectiv 3 proiecte finanțate. Județul Arad înregistrează un procent de 12%, respectiv 1 proiect finanțat.

În ceea ce privește sectorul industrie, pe locul 1 se situează județul Hunedoara cu un procent de 43%, respectiv 3 proiecte finanțate; urmat îndeaproape de județul Timiș cu un procent de 29%, respectiv județul Caraș-Severin cu 28%, fiecare cu câte 2 proiecte finanțate.

La polul opus se situează sectoarele activități de servicii suport și reciclare materiale care au beneficiat fiecare de doar de două proiecte. Cele mai slab finanțate sectoare sunt: textile și

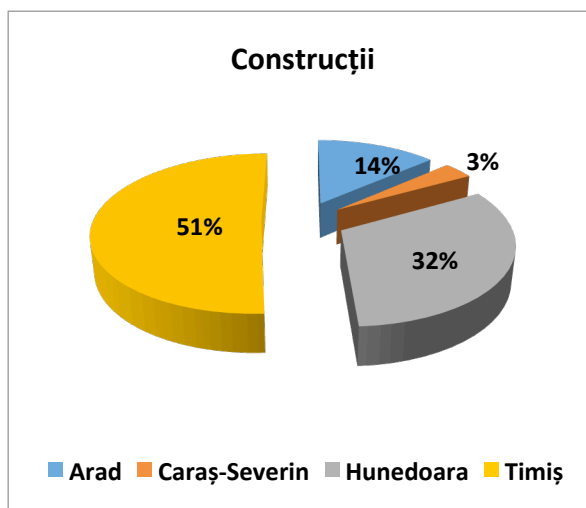
îmbrăcăminte; informații și comunicații; calculatoare și aparate electronice; tipărire și reproducere pe suport; transport și depozitare, fiecare beneficiind de câte un proiect finanțat.

Figura 13. Industria prelucrătoare la nivel NUTS 3 (78 proiecte)

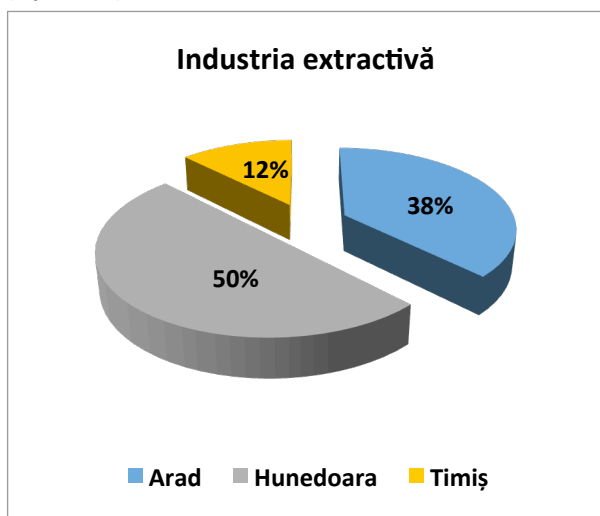
Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agenticod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 14. Construcții la nivel NUTS 3 (59 proiecte)

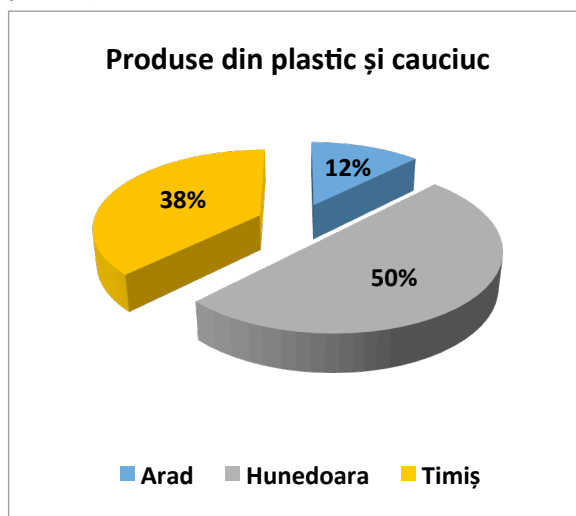
Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agenticod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 15. Industria extractivă la nivel NUTS 3 (8 proiecte)

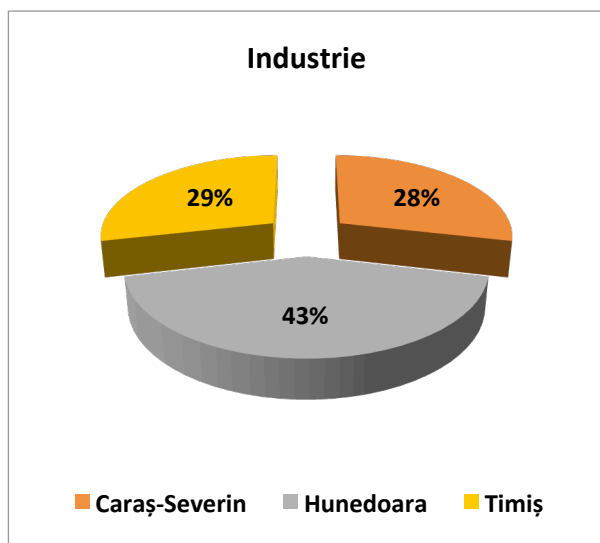
Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 16. Produse din plastic și cauciuc la nivel NUTS 3 (8 proiecte)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 17. Industrie la nivel NUTS 3 (7 proiecte)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

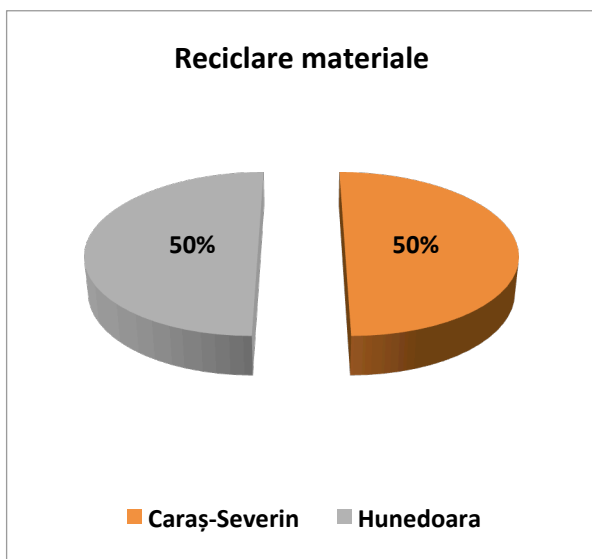
Figura 18. Activități de servicii suport la nivel NUTS 3 (2 proiecte)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 19. Reciclare materiale la nivel NUTS 3 (2 proiecte)

Figura 20. Textile și îmbrăcăminte la nivel NUTS 3 (1 proiect)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

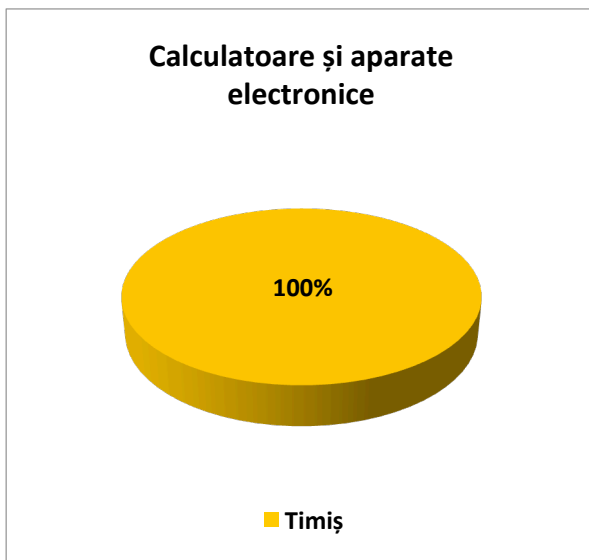
Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 21. Informații și comunicații la nivel NUTS 3 (1 proiect)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

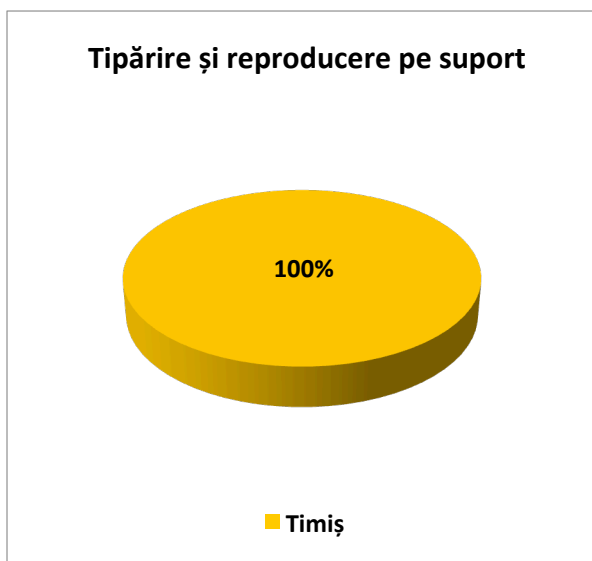
Figura 22. Calculatoare și aparate electronice la nivel NUTS 3 (1 proiect)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

Figura 23. Tipărire și reproducere pe suport la nivel NUTS 3 (1 proiect)

Figura 24. Transport și depozitare la nivel NUTS 3 (1 proiect)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

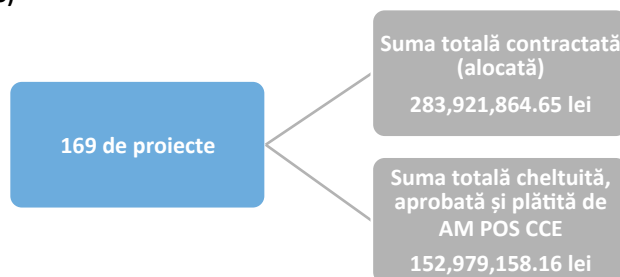
Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/agentcod.html?pagina=domenii> și calcule proprii

6. Distribuția finanțării la nivel NUTS 3

Toate datele de monitorizare pe baza cărora s-a făcut această analiză sunt datele de monitorizare disponibile la 30.11.2015. În cadrul **Operațiunii 1.1.1. – investiții productive** au fost finanțate **169 de proiecte** în Regiunea Vest, **suma totală contractată (alocată)** acestor proiecte fiind în valoare de **283,921,864.65 lei**; iar **suma totală cheltuită, aprobată și plătită** de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice" (**AM POS CCE**) pentru Regiunea Vest raportată la cele 169 de proiecte finanțate în investiții productive este în valoare de **152,979,158.16 lei**. **Aceasta reprezintă doar 53,88% din suma contractată (alocată)**. La această diferență contribuie atât proiectele aflate în implementare (27 proiecte), precum și cele reziliate (31 proiecte), cât și economiile realizate în implementarea proiectelor sau executarea lor parțială.

Sumele contractate sunt alocările făcute prin selecția proiectelor/beneficiarilor la nivelul regiunii. Sumele contractate (alocările) la nivelul Regiunii Vest au rezultat în urma subsumării proiectelor finanțate la nivelul fiecărui județ, alocările din bugetul public fiind compuse din suma contractată din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și suma contractată din bugetul național. Județul este determinat în funcție de locația proiectului (în unele cazuri locația beneficiarului fiind diferită de locația proiectului finanțat).

Figura 25. Sume contractate (alocate) și cheltuite în cadrul Operațiunii 1.1.1. la nivelul Regiunii Vest (pe baza datelor de monitorizare la 30.11.2015)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Tabel 1. Distribuția sumelor contractate (alocate) și cheltuite la nivel NUTS 3 (169 proiecte)

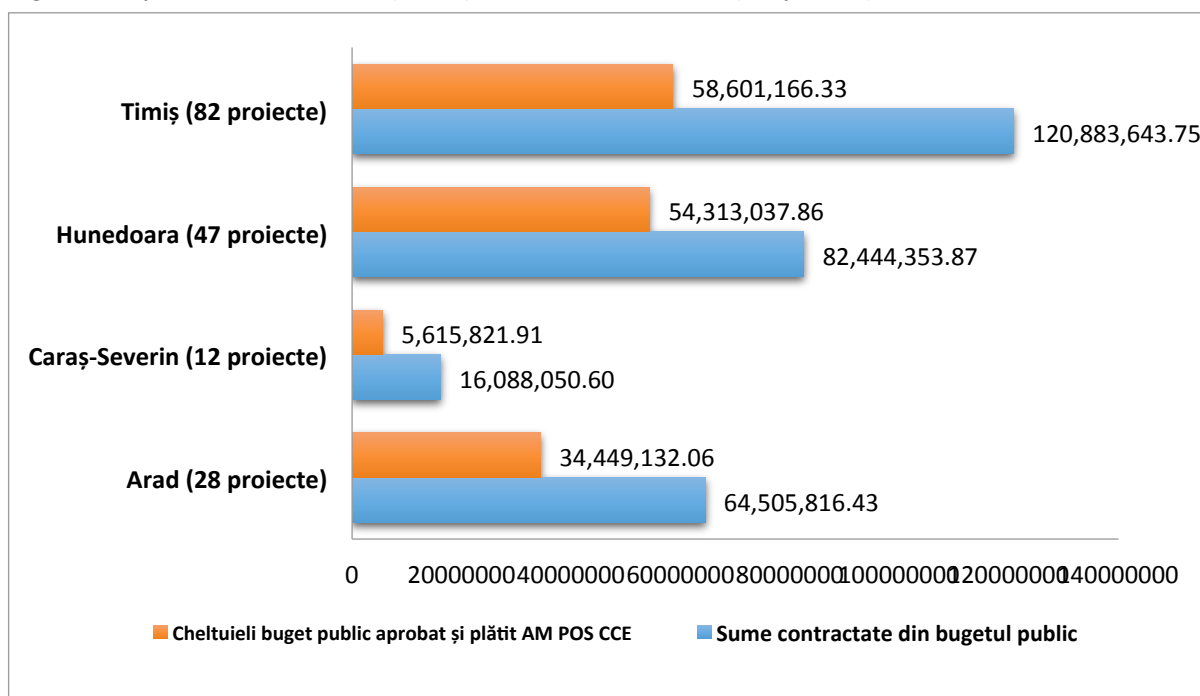
Operațiune	Total număr de proiecte	Total nr. proiecte dintre care:	Arad	Caraș-Severin	Hunedoara	Timiș
Operațiunea 1.1.1.	169	Alocări*	64,505,816.43	16,088,050.60	82,444,353.87	120,883,643.75
		Cheltuieli**	34,449,132.06	5,615,821.91	54,313,037.86	58,601,166.33

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

* Sumele contractate (alocările) din bugetul public (lei).

**Cheltuielile din bugetul public aprobat și plătit de către AM POS CCE (lei).

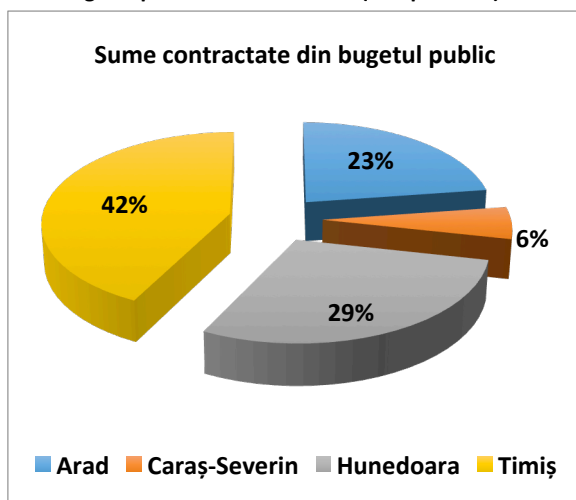
Figura 26. Raportul sume contractate (alocări)/cheltuieli la nivel NUTS 3 (169 proiecte)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

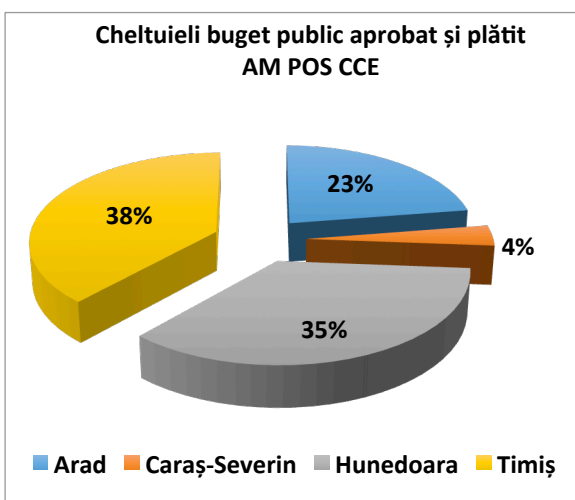
În cadrul Operațiunii 1.1.1. s-a cheltuit aproximativ jumătate din totalul cheltuielilor aprobate și plătite de către AM POS CCE, județul Timiș situându-se pe primul loc atât la sumele contractate (alocate), cât și la cele cheltuite, acestea fiind direct proporționale cu numărul de proiecte finanțate (169 proiecte). Este urmat îndeaproape de județul Hunedoara în ceea ce privește sumele cheltuite, cu toate că acesta a beneficiat de alocări mai mici. La polul opus se situează județul Caraș-Severin atât în ceea ce privește sumele alocate, cât și cele cheltuite.

Figura 27. Distribuția procentuală a sumelor contractate din bugetul public la nivel NUTS 3 (169 proiecte)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 28. Distribuția procentuală a cheltuielilor din bugetul public aprobat și plătit de către AM POS CCE la nivel NUTS 3 (169 proiecte)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Se observă că mare parte din sumele contractate (alocate) și cheltuite cu privire la investițiile productive au fost în județul Timiș având un procent de 42% din totalul pe Regiunea Vest în ceea ce privește sumele contractate din bugetul public și un procent de 38% din totalul cheltuielilor din bugetul public aprobat și plătit de AM POS CCE.

Pe următoarele două poziții se clasează județele Hunedoara (cu un procent de 29% din totalul pe Regiunea Vest în ceea ce privește sumele contractate din bugetul public și un procent de 35% din totalul cheltuielilor din bugetul public aprobat și plătit de AM POS CCE) și Arad (cu un procent de 23% din totalul pe Regiunea Vest în ceea ce privește sumele contractate din bugetul public și un procent de 23% din totalul cheltuielilor din bugetul public aprobat și plătit de AM POS CCE).

Județul Caraș-Severin se clasează pe ultima poziție având un procent de numai 6% din totalul pe Regiunea Vest în ceea ce privește alocările din bugetul public și un procent de 4% din totalul cheltuielilor din bugetul public aprobat și plătit de AM POS CCE.

La nivelul Regiunii Vest, în anul 2014 numărul întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2 a fost de 46.860 dintre care: 41.428 microîntreprinderi (88.40%), 4.484 întreprinderi mici (9.56%), 774 întreprinderi mijlocii (1.65%) și 174 întreprinderi mari (0.37%). În perioada 2012 - 2014 numărul întreprinderilor active înregistrează un curs ascendent, cu excepția întreprinderilor mijlocii a căror număr a scăzut de la 846 la 774. Distribuția numărului de întreprinderi active la nivelul județelor (NUTS 3) este aceeași indiferent de clasa de mărime din care fac parte. Pe primul loc se situează județul Timiș cu un total de 22.384 întreprinderi active (46.77%), mai precis: 19.906 microîntreprinderi, 2.039 întreprinderi mici, 352 întreprinderi mijlocii și 87 întreprinderi mari. Pe locul al doilea se află județul Arad cu un total de 10.972 întreprinderi active (23.41%), mai precis: 9.611 microîntreprinderi, 1.111 întreprinderi mici, 205 întreprinderi mijlocii și 45 întreprinderi mari. Județul Hunedoara se clasează pe poziția a treia cu un total de 8.755 întreprinderi active (18.68%), mai precis: 7.665 microîntreprinderi, 913 întreprinderi mici, 149 întreprinderi mijlocii și 28 întreprinderi mari. Județul Caraș-Severin ocupă ultima poziție cu un total de 4.749 întreprinderi active (10.13%), mai precis: 4.246 microîntreprinderi, 421 întreprinderi mici, 68 întreprinderi mijlocii și 14 întreprinderi mari.

Tabel 2. Numărul întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev. 2 la nivelul Regiunii Vest

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale - secțiuni)	Clase de mărime ale întreprinderilor	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Ani		
			Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
			UM: Număr		
			Număr	Număr	Număr
Total	Total	Regiunea VEST	43684	44876	46860
-	-	Arad	10274	10511	10972
-	-	Caraș-Severin	4498	4588	4749
-	-	Hunedoara	8400	8502	8755
-	-	Timiș	20512	21275	22384
-	0-9 persoane	Regiunea VEST	38185	39373	41428
-	-	Arad	8928	9180	9611
-	-	Caraș-Severin	3956	4053	4246
-	-	Hunedoara	7282	7394	7665
-	-	Timiș	18019	18746	19906
-	10-49 persoane	Regiunea VEST	4487	4538	4484
-	-	Arad	1093	1080	1111
-	-	Caraș-Severin	441	450	421
-	-	Hunedoara	917	914	913
-	-	Timiș	2036	2094	2039
-	50-249 persoane	Regiunea VEST	846	809	774
-	-	Arad	211	211	205
-	-	Caraș-Severin	88	74	68
-	-	Hunedoara	173	167	149
-	-	Timiș	374	357	352
-	250 persoane și peste	Regiunea VEST	166	156	174
-	-	Arad	42	40	45
-	-	Caraș-Severin	13	11	14
-	-	Hunedoara	28	27	28
-	-	Timiș	83	78	87

Sursa: Institutul Național de Statistică, 1998 - 2016

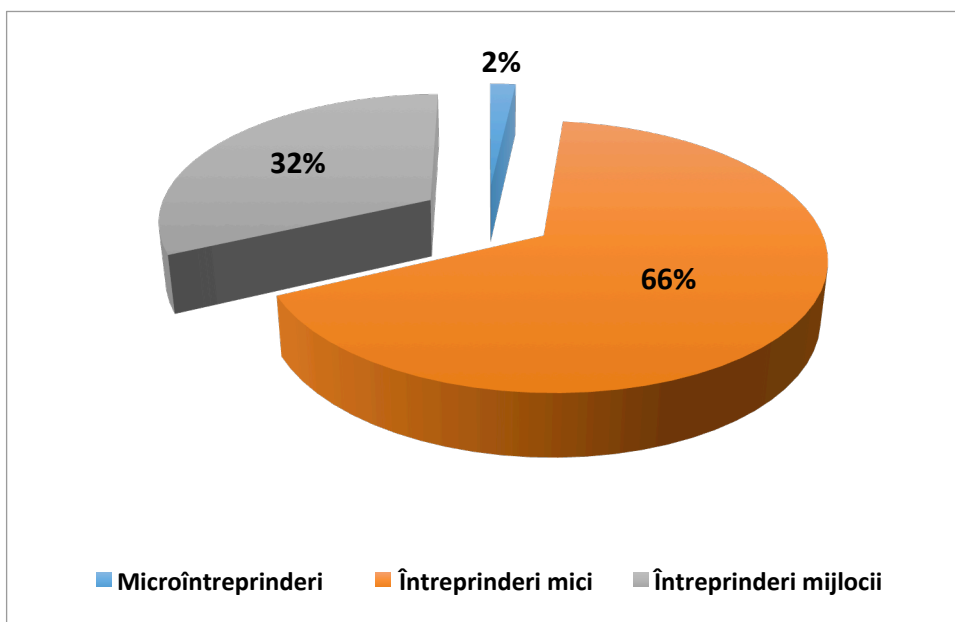
Luând în considerare numărul întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale la nivelul Regiunii Vest se observă faptul că poziționarea județelor este diferită de cea aferentă gradului de urbanizare. Prin urmare, clasamentul la nivelul județelor este următorul: primul loc este ocupat de județul Timiș, locul al doilea îi revine județului Arad, a treia poziție este ocupată de județul Hunedoara, iar pe ultimul loc se situează județul Caraș-Severin. Hunedoara dovedește astfel o capacitate mai bună de atragere a finanțărilor decât județul Arad.

7. Tipologia beneficiarilor de finanțare

Toate datele de monitorizare pe baza cărora s-a făcut această analiză sunt datele de monitorizare disponibile la 30.11.2015. În Regiunea Vest, în cadrul **Operațiunii 1.1.1.** „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi” au fost finanțate prin POS CCE 2007-2013 un număr total de **169 de beneficiari**, după cum urmează:

- **Microîntreprinderi⁴ – 3 beneficiari**
- **Întreprinderi mici – 112 de beneficiari**
- **Întreprinderi mijlocii – 54 de beneficiari.**

Figura 29. Distribuția procentuală a tipologiei beneficiarilor la nivelul Regiunii Vest (169 beneficiari)

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice din România <http://www.mfinante.gov.ro/infocodfiscal.html> și calcule proprii

Întreprinderile mici reprezintă categoria cea mai largă de beneficiari în cadrul Operațiunii 1.1.1., mai precis 66% (112 beneficiari) din totalul celor 169 de beneficiari, fiind urmată la o distanță semnificativă de categoria întreprinderilor mijlocii cu un procent de 32% din total (54 beneficiari). Cele mai puține finanțări au fost obținute de categoria microîntreprinderi cu un procent de 2%, existând doar 3 proiecte la nivelul Regiunii Vest. Aceasta se explica prin faptul că deși microîntreprinderile nu au fost eligibile în cadrul acestei operațiuni, aceste întreprinderi au fost încadrate ca întreprindere mica sau mijlocie fiind "întreprinderi legate", aspect ce nu este vizibil în datele publice și de monitorizare.

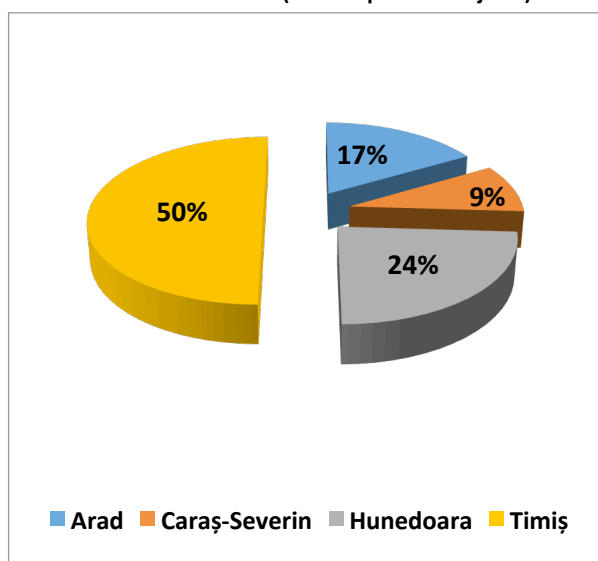
La nivel NUTS 3 în cadrul Operațiunii 1.1.1. distribuția beneficiarilor este următoarea:

- 28 de beneficiari în județul Arad dintre care:
 - Întreprinderi mici – 19 beneficiari
 - Întreprinderi mijlocii – 9 beneficiari
- 12 beneficiari în județul Caraș-Severin dintre care:

⁴ Microîntreprinderile nu sunt eligibile pentru finanțarea prin operațiunea 1.1.1. însă cele trei întreprinderi ale căror indicatori le clasifică inițial ca microîntreprinderi au legături cu întreprinderi mici sau mijlocii schimbându-le încadrarea fiind eligibile datorită acestor legături.

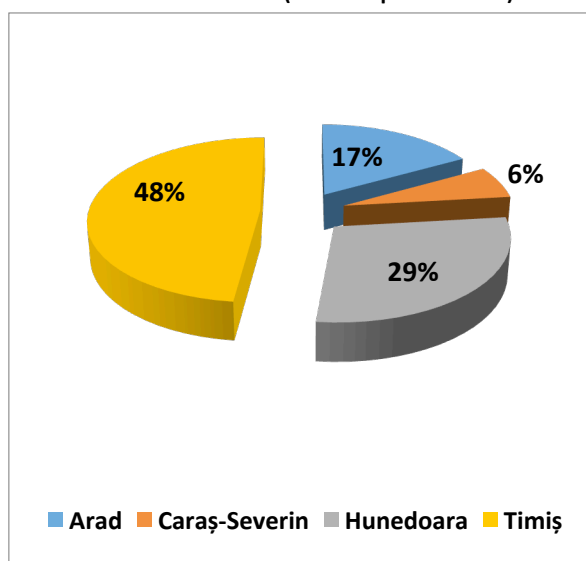
- Întreprinderi mici – 7 beneficiari
- Întreprinderi mijlocii – 5 beneficiari
- 47 de beneficiari în județul Hunedoara dintre care:
 - Microîntreprinderi – 2 beneficiari
 - Întreprinderi mici – 32 de beneficiari
 - Întreprinderi mijlocii – 13 beneficiari
- 82 de beneficiari în județul Timiș dintre care:
 - Microîntreprinderi – 1 beneficiar
 - Întreprinderi mici – 54 de beneficiari
 - Întreprinderi mijlocii – 27 de beneficiari.

Figura 30. Distribuția procentuală a Întreprinderilor mijlocii beneficiare la nivel NUTS 3 (54 întreprinderi mijlocii)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 31. Distribuția procentuală a Întreprinderilor mici beneficiare la nivel NUTS 3 (112 întreprinderi mici)

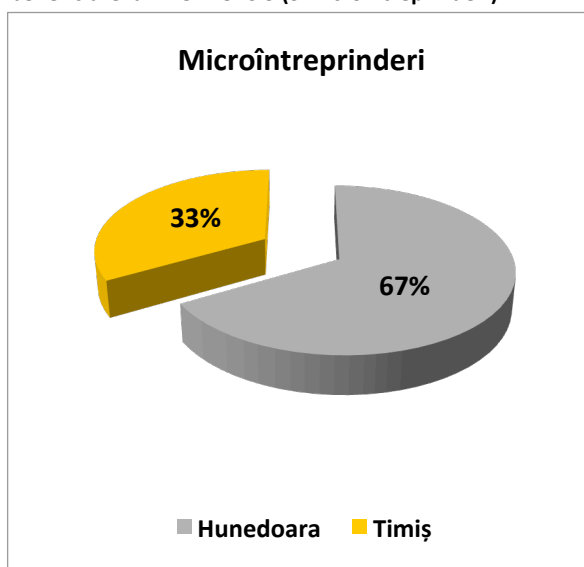
Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

În ceea ce privește distribuția procentuală a întreprinderilor mijlocii la nivel NUTS 3 în cadrul Operațiunii 1.1.1., cel mai bine se clasează județul Timiș cu 50% (27), fiind urmat la o distanță semnificativă de județul Hunedoara cu 24% (13). Pe poziția a treia se situează județul Arad cu un procent de 17%, iar pe ultimul loc se află județul Caraș-Severin cu doar 9%.

Categoria cea mai largă de beneficiari la nivelul investițiilor productive în regiune este reprezentată de întreprinderile mici (112). Județul Timiș ocupă prima poziție cu un procent de 48% (54), urmat de județul Hunedoara cu 29% (32). Pe locul 3 se situează și de această dată județul Arad cu un procent de 17% (19). Din nou, județul Caraș-Severin ocupă ultima poziție cu un procent de doar 6% (7). Se poate observa că județul Timiș se clasează pe prima poziție atât în cazul întreprinderilor mici, cât și în cazul întreprinderilor mijlocii, deținând în ambele situații aproximativ jumătate dintre beneficiari.

Categoria microîntreprinderilor este cea mai slab reprezentată la nivelul Regiunii Vest, fiind doar 3 beneficiari. Județul Hunedoara înregistrează un procent de 67% având doar 2 beneficiari; iar județul Timiș are un singur beneficiar (33%).

Figura 32. Distribuția procentuală a microîntreprinderilor beneficiare la nivel NUTS 3 (3 microîntreprinderi)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

8. Realizările și rezultatele înregistrate în Regiunea Vest în urma implementării proiectelor finanțate

Indicatorii de realizare (Output) din cadrul Axei Prioritare 1 (DMI 1.1), **Operațiunea 1.1.1. "Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi"** conform Documentului Cadru de Implementare (DCI) al POS CCE sunt următorii:

- Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți);
- Active intangibile achiziționate prin proiect (bucăți);
- Suprafață de producție modernizată/construită prin proiect (mp) – nu se aplică pentru Apelul din 2014.

Numărul total în ceea ce privește indicatorul de realizare **Active tangibile achiziționate prin proiect** este de **2.251 bucăți** (169 proiecte) dintre care:

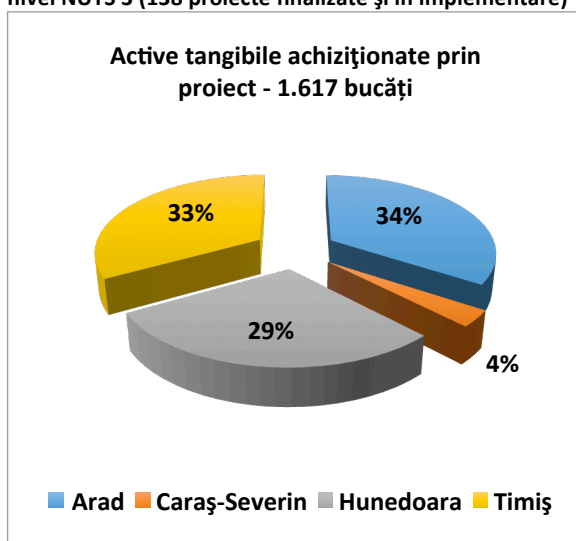
- 594 bucăți în județul Arad;
- 171 bucăți în județul Caraș-Severin;
- 812 bucăți în județul Hunedoara;
- 674 bucăți în județul Timiș.

Activele tangibile achiziționate prin proiect la nivelul proiectelor finalizate și în curs de implementare (138 proiecte) este de **1.617 bucăți** dintre care:

- 554 bucăți în județul Arad;
- 54 bucăți în județul Caraș-Severin;
- 473 bucăți în județul Hunedoara;
- 536 bucăți în județul Timiș.

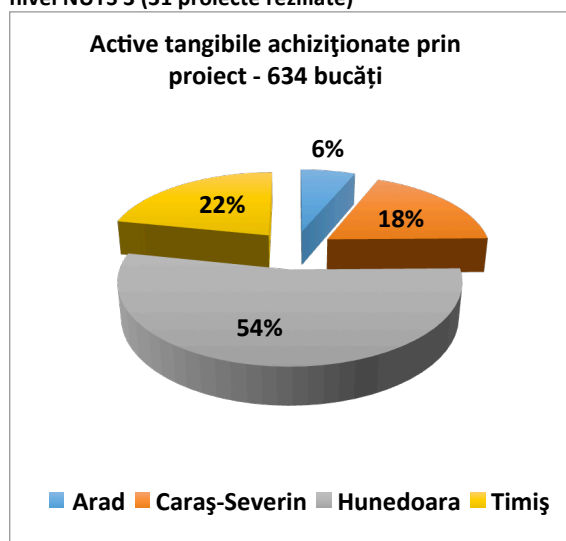
Informațiile din baza de date sunt relativ generale privind activele tangibile achiziționate prin proiecte și se limitează la categorii generale cum ar fi: mașini, utilaje, echipamente și construcții, precum și echipamente și tehnologie de înaltă performanță cu aplicabilitate inovativă.

Figura 33. Active tangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 34. Active tangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

În ceea ce privește Activele tangibile achiziționate prin proiect din totalul de 1.617 bucăți, înregistrat de întreprinderile cu proiecte finalizate și în implementare (138 proiecte), la nivelul Regiunii Vest, finanțate prin POS CCE, pe primele locuri se clasează județele Arad (34,26%), Timiș (33,15%) și Hunedoara (29,25%). La polul opus se află județul Caraș-Severin cu un procent de numai 4%. Remarcăm faptul că și proiectele reziliate au înregistrat achiziții de active tangibile așa cum se vede în graficul de mai sus.

Numărul total în ceea ce privește indicatorul de realizare **Active intangibile achiziționate prin proiect** este de **95 bucăți** (169 proiecte) dintre care:

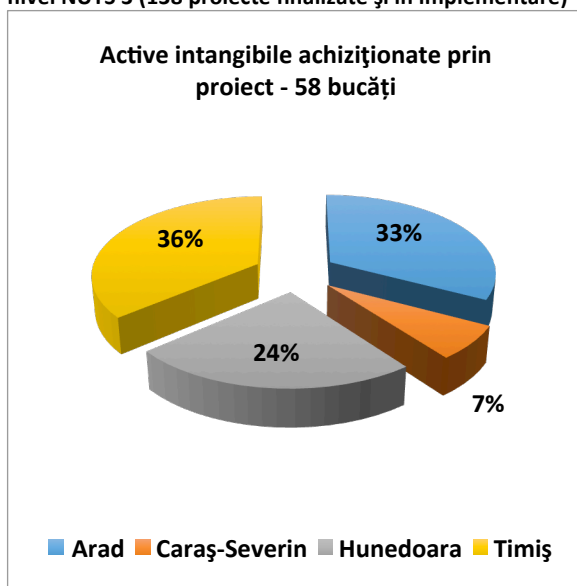
- 22 bucăți în județul Arad;
- 11 bucăți în județul Caraș-Severin;
- 15 bucăți în județul Hunedoara;
- 47 bucăți în județul Timiș.

Activele intangibile achiziționate prin proiect la nivelul proiectelor finalizate și în curs de implementare (138 proiecte) este de 58 bucăți dintre care:

- 19 bucăți în județul Arad;
- 4 bucăți în județul Caraș-Severin;
- 14 bucăți în județul Hunedoara;
- 21 bucăți în județul Timiș.

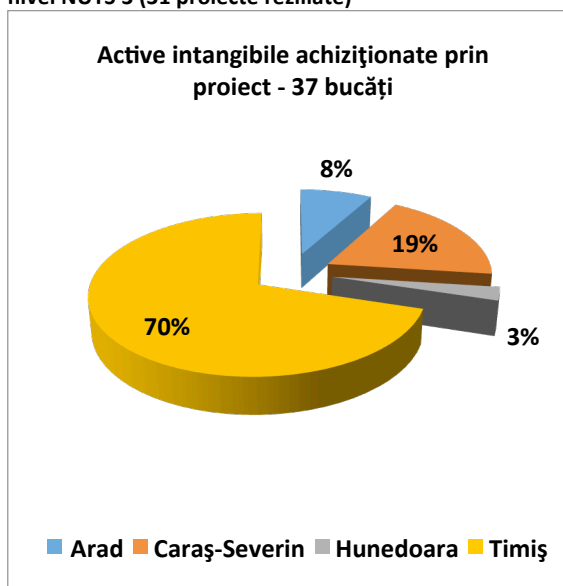
Printre cele mai des întâlnite exemple în cadrul categoriei active intangibile care au fost achiziționate prin proiecte putem aminti: licențele, patentele, software-ul, drepturile de proprietate intelectuală, mărcile comerciale.

Figura 35. Active intangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 36. Active intangibile achiziționate prin proiect la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Din totalul de 58 bucăți reprezentând Activele intangibile achiziționate prin proiect, în Regiunea Vest, în cadrul întreprinderilor cu proiecte finalizate și în implementare (138 proiecte), finanțate din POS CCE în cadrul Operațiunii 1.1.1., pe primele locuri se clasează județele Timiș și Arad cu un procent de 36,21%, respectiv 32,21%, urmat de județul Hunedoara cu 24,14%, iar pe ultimul loc se clasează județul Caraș-Severin cu un procent de numai 6,9% din totalul activelor intangibile achiziționate prin proiecte finalizate și în implementare.

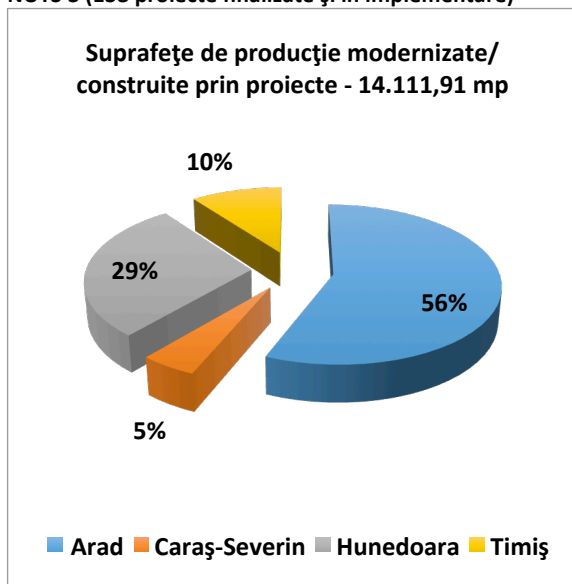
Suma totală în ceea ce privește indicatorul de realizare **Suprafețe de producție modernizate/construite prin proiecte** este de **20.993,56 mp** (169 proiecte) dintre care:

- 7.950,71 mp în județul Arad;
- 2.384,86 mp în județul Caraș-Severin;
- 6.451,99 mp în județul Hunedoara;
- 4.206,00 mp în județul Timiș.

Suprafețele de producție modernizate/construite prin proiecte la nivelul proiectelor finalizate și în curs de implementare (138 proiecte) este de 14.111,91 mp dintre care:

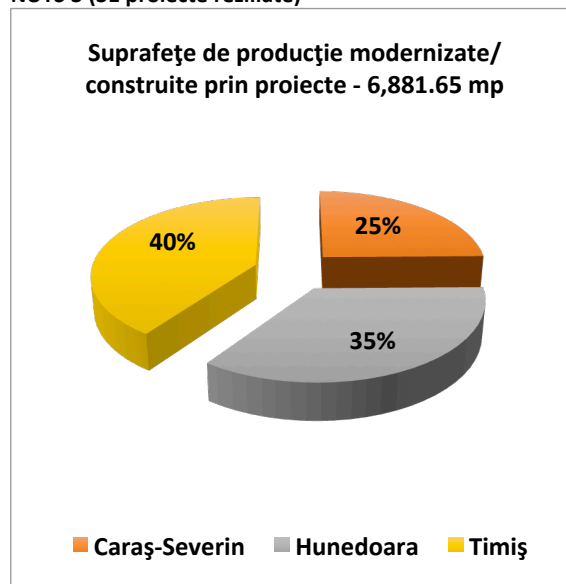
- 7.950,71 mp în județul Arad;
- 680,00 mp în județul Caraș-Severin;
- 4.041,20 mp în județul Hunedoara;
- 1.440,00 mp în județul Timiș.

Figura 37. Suprafețe de producție modernizate /construite prin proiecte de către beneficiari la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 38. Suprafețe de producție modernizate /construite prin proiecte de către beneficiari la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Din totalul de 14.111,91 mp reprezentând suprafețele de producție modernizate/construite prin proiecte în cadrul întreprinderilor cu proiecte finalizate și în implementare din Regiunea de Vest, beneficiari ai POS CCE în cadrul Operațiunii 1.1.1., pe primul loc cu suprafețe de 7.950,71 mp, reprezentând un procent de 56% din totalul pe regiune a spațiilor modernizate/construite prin proiecte sunt întreprinderile din județul Arad. Acesta este urmat de județele Hunedoara și Timiș cu un procent de 29%, respectiv 10%, și județul Caraș-Severin cu un procent de numai 5% (680 mp).

Analiza indicatorilor de realizare (Output) în cadrul proiectelor reziliate

În cadrul proiectelor finanțate prin Operațiunea 1.1.1. a POS CCE 2007-2013 la nivelul Regiunii Vest, din totalul de 169 de proiecte, 31 de proiecte au fost reziliate. Cu toate acestea, întreprinderile ale căror proiecte au fost reziliate au înregistrat la nivelul indicatorilor de realizare anumite creșteri.

Spre exemplu pentru indicatorul de realizare, Active tangibile achiziționate prin proiect, în cadrul cele 31 de întreprinderi care au avut proiecte reziliate au înregistrat 634 active tangibile. Dintre acestea 53,47% au fost achiziționate de întreprinderile din județul Hunedoara, urmat de județele Timiș (138 bucăți) și Caraș-Severin (117 bucăți), reprezentând un procent de 21,77%, respectiv 18,45% din totalul acestora. Pe ultimul loc la acest capitol este județul Arad (40 bucăți) cu un procent de numai 6,31%.

Pentru indicatorul de realizare Active intangibile achiziționate prin proiect, în cadrul întreprinderilor cu proiecte reziliate au fost înregistrate un total de 37 active intangibile. Pe primul loc la acest capitol este județul Timiș cu un total de 26 active intangibile, reprezentând 70,27% din totalul acestora. Pe ultimul loc se clasează județul Hunedoara cu un procent de numai 2,7%.

În ceea ce privește suprafețele de producție modernizate/construite prin proiecte în cadrul întreprinderilor cu proiecte reziliate, totalul a fost de 6.881,65 mp. Județele fruntașe din acest punct de vedere sunt Timiș cu suprafețe modernizate/construite de 2.766 mp și Hunedoara cu 2.410 mp.

Indicatorii de rezultat (Result) din cadrul Axei Prioritare 1 (DMI 1.1), Operațiunea 1.1.1. "Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi" sunt următorii:

- Contribuția proprie a beneficiarului;
- Creșterea cifrei de afaceri (%);
- Numărul locurilor de muncă nou create (femei, bărbați, persoane cu dizabilități, alte categorii);
- Numărul locurilor de muncă menținute;
- *Creșterea exportului (% se aplică doar pentru Apelul din 2014).

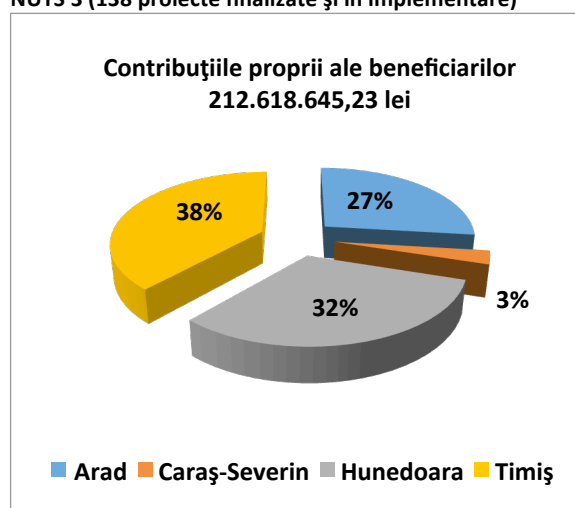
Contribuția proprie a beneficiarului poate fi interpretată ca fonduri private mobilizate pentru investiții. **Valoarea totală** reprezentând **Contribuțiile proprii ale beneficiarilor (lei)** este în valoare de **302.603.048,50 lei** (169 proiecte) dintre care:

- 67.223.365,90 lei în județul Arad;
- 18.023.124,03 lei în județul Caraș-Severin;
- 79.085.735,98 lei în județul Hunedoara;
- 138.270.822,59 lei în județul Timiș.

Contribuțiile proprii ale beneficiarilor (lei) în cadrul proiectelor finalizate și în curs de implementare (138 proiecte) este în valoare de **212.618.645,23 lei** dintre care:

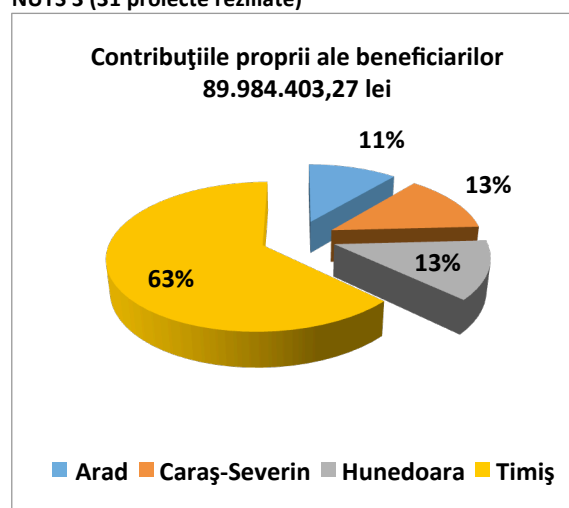
- 27.182.979,36 lei în județul Arad;
- 6.314.392,54 lei în județul Caraș-Severin;
- 67.537.116,25 lei în județul Hunedoara;
- 81.584.157,08 lei în județul Timiș.

Figura 39. Contribuțiile proprii ale beneficiarilor la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 40. Contribuțiile proprii ale beneficiarilor la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Din totalul de 212.618.645,23 lei reprezentând contribuțiile proprii ale beneficiarilor din întreprinderile cu proiecte finalizate și în implementare de la nivelul Regiunii Vest, ponderea cea mai mare din total o au județele Timiș și Hunedoara cu un procent de 38%, respectiv 32%. Acestea sunt urmate de județul Arad (27%). Pe ultimul loc se află județul Caraș-Severin cu un procent de numai 3% din totalul fondurilor private mobilizate.

În ceea ce privește fondurile private mobilizate pentru investiții la nivelul Regiunii Vest, cele mai mari contribuții din partea beneficiarilor au fost în sectorul industriei prelucrătoare și construcții, mai precis: 101.510.192,31 lei, respectiv 58.125.508,98 lei.

În sectorul industriei prelucrătoare cea mai mare contribuție proprie a unui beneficiar a fost de 15.370.251,60 lei și aparține unei firme cu o vechime de peste 15 ani.

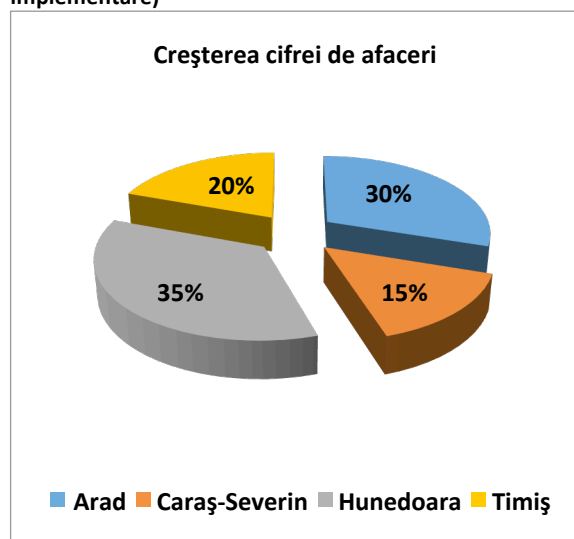
La nivelul indicatorului de rezultat **Creșterea cifrei de afaceri (%)**, pentru fiecare județ din Regiunea Vest s-a înregistrat o creștere medie a cifrei de afaceri după cum urmează:

- 37,94% în județul Arad;
- 18,69% în județul Caraș-Severin;
- 42,07% în județul Hunedoara;
- 23,30% în județul Timiș.

În ceea ce privește indicatorul de rezultat **Creșterea cifrei de afaceri (%) în urma proiectelor cu statusul finalizat și în implementare**, pentru fiecare județ din Regiunea Vest, s-a înregistrat o creștere medie a cifrei de afaceri după cum urmează:

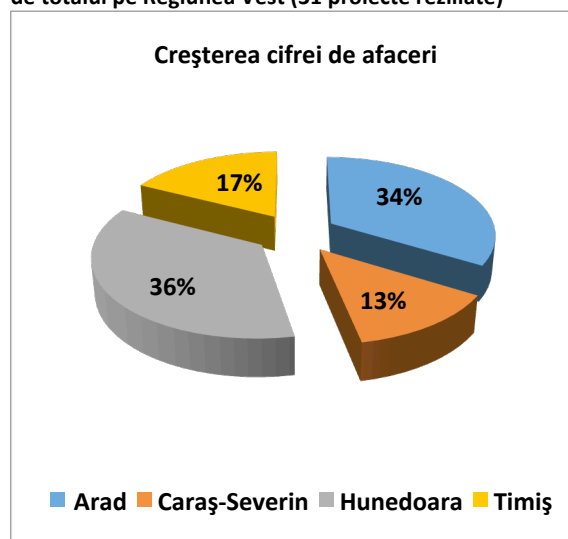
- 30% în județul Arad;
- 15% în județul Caraș-Severin;
- 35% în județul Hunedoara;
- 20% în județul Timiș.

Figura 41. Creșterea cifrei de afaceri la nivel NUTS 3 față de totalul pe Regiunea Vest (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 42. Creșterea cifrei de afaceri la nivel NUTS 3 față de totalul pe Regiunea Vest (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Conform graficului de mai sus se observă faptul că în județele Hunedoara și Arad creșterea medie a cifrei de afaceri a întreprinderilor după implementarea proiectelor finanțate prin POS CCE a fost de 35%, respectiv 30%, în comparație cu județele Timiș (20%) și Caraș-Severin (15%).

Cea mai mare creștere a cifrei de afaceri la nivelul Regiunii Vest s-a înregistrat cu preponderență în sectorul industriei prelucrătoare, întreprinderile din acest sector înregistrând o creștere medie a cifrei de afaceri de 27%. În construcții creșterea medie a cifrei de afaceri a fost de 29%.

Compararea rezultatelor înregistrate pentru proiectele finalizate și în curs de implementare cu cele înregistrate pentru proiectele reziliate indică faptul că în cazul mediei creșterii cifrei de afaceri, diferențele la nivelul județelor variază între de 3 % în cazul județului Timiș (media creșterii cifrei de afaceri este mai mare în cazul proiectelor finalizate și în implementare decât media proiectelor reziliate) și – 4% în județul Arad (media creșterii cifrei de afaceri este mai mică în cazul proiectelor finalizate și în implementare decât media proiectelor reziliate). Această constatare confirmă necesitatea analizei multitudinii factorilor care influențează cifra de afaceri a întreprinderii pe lângă finanțarea proiectului de investiții.

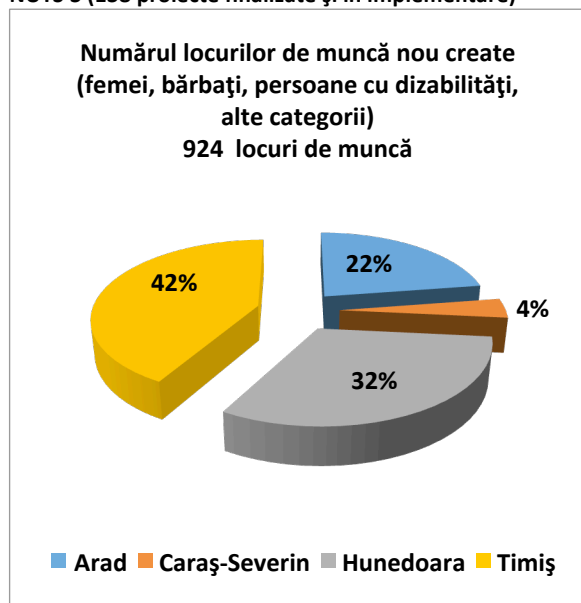
Numărul total de locuri de muncă nou create prin proiectele implementate (femei, bărbați, persoane cu dizabilități, alte categorii) este de **1278 locuri de muncă** dintre care:

- 227 locuri de muncă în județul Arad;
- 89 locuri de muncă în județul Caraș-Severin;
- 448 locuri de muncă în județul Hunedoara;
- 514 locuri de muncă în județul Timiș.

Numărul locurilor de muncă nou create (femei, bărbați, persoane cu dizabilități, alte categorii) **prin proiectele finalizate și în implementare** (138 proiecte) este de **924 locuri de muncă** dintre care:

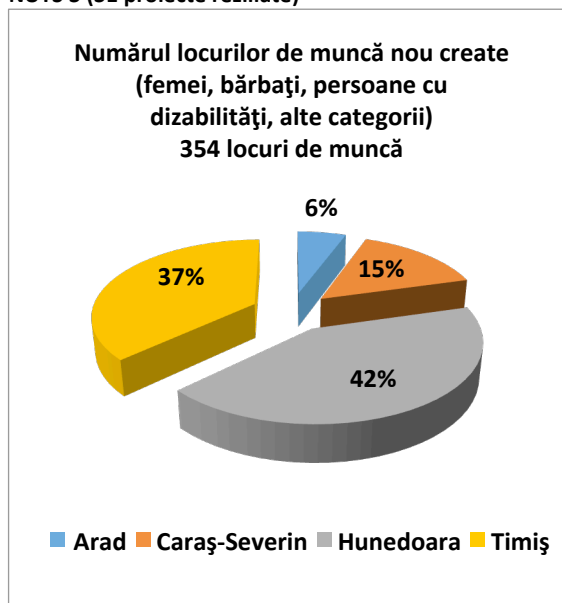
- 207 locuri de muncă în județul Arad;
- 36 locuri de muncă în județul Caraș-Severin;
- 298 locuri de muncă în județul Hunedoara;
- 383 locuri de muncă în județul Timiș.

Figura 43. Numărul locurilor de muncă nou create la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 44. Numărul locurilor de muncă nou create la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

În ceea ce privește sectoarele în care a fost creat un număr mare de noi locuri de muncă, pe primul loc se clasează industria prelucrătoare cu 453 locuri de muncă, urmat de sectorul construcții cu 261 locuri de muncă. Un număr mai mic de locuri de muncă a fost creat în sectorul produselor din plastic și cauciuc – 60 locuri de muncă, sectorul reciclare materiale – 35 locuri de muncă, industria extractivă – 25 locuri de muncă și în sectorul activităților de servicii suport – 19 locuri de muncă și sectorul textile și îmbrăcăminte – 10 locuri de muncă. Cele mai puține locuri de muncă nou create au fost în sectoarele tipărire și reproducere pe suport (9 locuri de muncă), calculatoare și aparate electronice (7 locuri de muncă), transport și depozitare (3 locuri de muncă) și informații și comunicații (2 locuri de muncă).

Din totalul de 924 de locuri de muncă nou create în cadrul întreprinderilor cu proiecte finalizate și în implementare (138 proiecte) la nivelul Regiunii Vest, județul care se clasează pe primul loc este Timiș cu un procent de 42% din totalul pe regiune (aproximativ 207 de locuri de muncă), urmat de județul Hunedoara cu 32% din locurile de muncă nou create. La polul opus se află județele Arad și Caraș-Severin cu 22%, respectiv 4% din totalul pe Regiunea Vest.

Numărul total de locuri de muncă menținute prin proiectele implementate este de **9.796 locuri de muncă** dintre care:

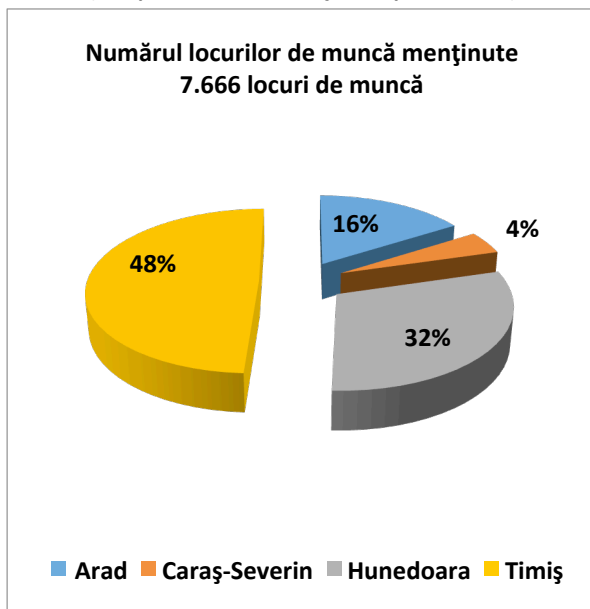
- 1.546 locuri de muncă în județul Arad;
- 474 locuri de muncă în județul Caraș-Severin;
- 2.987 locuri de muncă în județul Hunedoara;
- 4.789 locuri de muncă în județul Timiș.

Numărul locurilor de muncă menținute prin proiectele finalizate și în implementare (138 proiecte) este de **7.666 locuri de muncă** dintre care:

- 1.198 locuri de muncă în județul Arad;

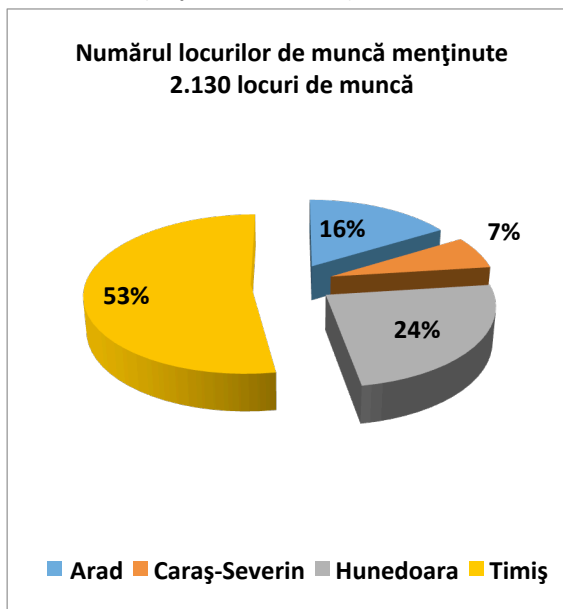
- 332 locuri de muncă în județul Caraș-Severin;
- 2.468 locuri de muncă în județul Hunedoara;
- 3.668 locuri de muncă în județul Timiș.

Figura 45. Numărul locurilor de muncă menținute la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Figura 46. Numărul locurilor de muncă menținute la nivel NUTS 3 (31 proiecte reziliate)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

În ceea ce privește sectoarele în care s-au înregistrat cele mai multe locuri de muncă menținute pe primul loc se clasează sectorul industriei prelucrătoare cu un total de 3.817 locuri de muncă menținute (se clasează pe primul loc și în clasamentul locurilor de muncă nou create – 453 locuri de muncă), urmat de sectorul construcții cu 2.412 locuri de muncă menținute (ocupă al doilea loc în clasamentul locurilor de muncă nou create – 261 locuri de muncă). Cu un număr mai mic al locurilor de muncă menținute sunt sectoarele din industria produselor din plastic și cauciuc – 485 locuri de muncă, reciclare materiale – 208 locuri de muncă, industria extractivă – 166 locuri de muncă și sectorul tipărire și reproducere pe suport – 89 locuri de muncă. La polul opus se află următoarele sectoare: calculatoare și aparate electronice – 41 locuri de muncă, industria textilă și îmbrăcăminte – 36 locuri de muncă, transport și depozitare – 33 locuri de muncă și informații și comunicații – 21 locuri de muncă.

Numărul mai mic de locuri de muncă create și menținute, înregistrat în sectoarele: calculatoare și aparate electronice, industrie textilă și îmbrăcăminte, transport și depozitare, informații și comunicații, se explică și prin faptul că în aceste sectoare s-au implementat mai puține proiecte.

În ceea ce privește numărul locurilor de muncă menținute în cadrul întreprinderilor cu proiecte finalizate și în implementare (138 proiecte) din totalul de 9.796 din Regiunea Vest prin implementarea proiectelor finanțate prin Operațiunea 1.1.1., pe primul loc se clasează județul Timiș cu un procent de aproximativ 48% din total (3.668 locuri de muncă), urmat de județele Hunedoara cu 32% (2.468 locuri de muncă) și Arad cu 16% (1.198 locuri de muncă). Pe ultimul loc se află județul Caraș-Severin cu numai 332 locuri de muncă, reprezentând numai 4% din totalul pe Regiunea Vest.

Costul unui loc de muncă creat prin Operațiunea 1.1.1 este de peste 359.834.000 lei. Un studiu al Comisiei Europene indica pe baza rezultatelor înregistrate până la sfârșitul anului 2012 ⁵ un cost mediu pentru POS CCE de 58.000 de Euro. Diferența costului rezultat pentru Regiunea Vest este semnificativă, cu aproximativ 35% mai mare. Acesta este un indiciu fie privind creșterea costului pe loc de muncă în cazul proiectelor finanțate în întreaga țară după 2012 sau un nivel mai ridicat specific Regiunii Vest. Pentru a înțelege mai bine legătura între costul locurilor de muncă create și valoarea investiției și pentru interpretarea corectă a indicatorului este necesară o analiză suplimentară și la nivelul național al POS CCE și a condițiilor de selecție care ar fi putut influența acest indicator.

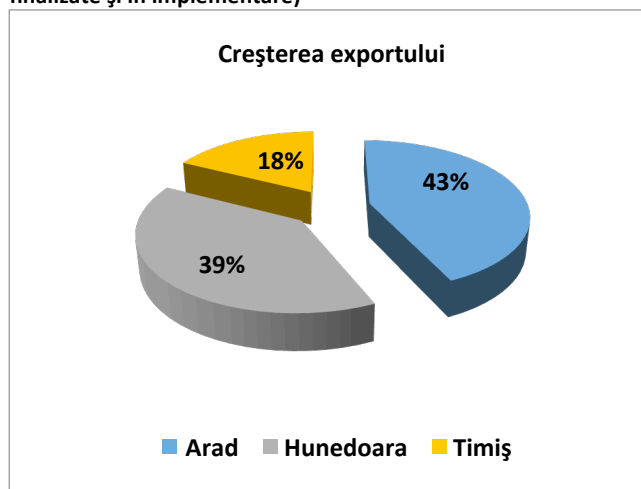
În ceea ce privește indicatorul de rezultat Creșterea exportului (%), pentru fiecare județ din Regiunea Vest s-a înregistrat o creștere medie a exportului după cum urmează:

- 43,28% în județul Arad;
- 0% în județul Caraș-Severin;
- 39,15% în județul Hunedoara;
- 17,58% în județul Timiș.

Întreprinderile care au înregistrat creșterea exportului fac parte din sectoarele industriei extractive și industriei prelucrătoare.

Indicatorul "Creșterea exportului (%)" se aplică doar proiectelor finanțate în cadrul Apelului din anul 2014. Se observă faptul că județele Arad și Hunedoara ocupă primele poziții, înregistrând o creștere a exporturilor după implementarea proiectelor finanțate prin POS CCE de 43%, respectiv 39% față de perioada de referință, în comparație cu județul Timiș cu un procent de numai 18% din totalul pe regiune.

Figura 47. Creșterea exportului la nivel NUTS 3 (138 proiecte finalizate și în implementare)

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Analiza indicatorilor de rezultat (Result) în cadrul proiectelor reziliate

Întreprinderile ale căror proiecte au fost reziliate au înregistrat la nivelul indicatorilor de rezultat anumite creșteri.

Deși în cele 31 de întreprinderi, proiectele au fost reziliate, acestea au înregistrat o creștere la nivelul cifrei de afaceri și anume, în județele Hunedoara și Arad aceste întreprinderi au avut o creștere medie a cifrei de afaceri de 57%, respectiv 54%. Același lucru se poate spune și despre întreprinderile din județele Timiș și Caraș-Severin, acestea înregistrând o creștere medie a cifrei de afaceri mai mică decât primele județe și anume 28%, respectiv 21%.

⁵http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/job_creation/ro_task1_2013_job_creation.pdf

În ceea ce privește indicatorul numărul locurilor de muncă nou create, întreprinderile ale căror proiecte au fost reziliate au raportat un număr total de 354 locuri de muncă create. Cel mai bine la acest capitol se află întreprinderile din județele Hunedoara – 150 locuri de muncă și Timiș – 131 locuri de muncă, reprezentând 42%, respectiv 37% din totalul acestora.

Și în cazul indicatorului de rezultat numărul locurilor de muncă menținute prin proiect, întreprinderile în cadrul cărora au fost reziliate proiectele au înregistrat un total de 2.130 locuri de muncă. În fruntea clasamentului se află întreprinderile din județul Timiș cu 1.121 locuri de muncă, urmat de județele Hunedoara – 519 locuri de muncă, Arad – 348 locuri de muncă și județul Caraș-Severin cu 142 locuri de muncă menținute.

9. Analiza statistică a indicatorilor de realizare și a indicatorilor de rezultat

Analiza statistică a proiectelor finanțate prin POS CCE 2007-2013, Operațiunea 1.1.1. „Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi” în Regiunea Vest are drept obiectiv identificarea și evaluarea unor posibile corelații și cauzalități existente între valoarea proiectului și:

- Caracteristicile beneficiarilor: cifra de afaceri netă, profitul/pierderea brut și numărul mediu de salariați;
- Indicatorii de rezultat (numărul de locuri de muncă nou create) și de realizare (Active tangibile achiziționate prin proiect).

Din prima categorie fac parte indicatorii: cifra de afaceri, profitul/pierderea brută și numărul de salariați, observați în două momente: la momentul începerii proiectului și, respectiv, la un an după încheierea acestuia. Indicatorul de realizare analizat este Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți), iar indicatorul de rezultat este Numărul locurilor de muncă nou create (femei, bărbați, persoane cu dizabilități, alte categorii). Justificarea selectării acestor indicatori are la bază disponibilitatea datelor statistice pentru fiecare proiect (criteriu care a fost foarte important mai ales pentru indicatorul de realizare, întrucât în cazul altor potențiali indicatori există numeroase valori lipsă), precum și relevanța lor în contextul proiectelor finanțate prin POS CCE.

Prelucrările statistice au avut în vedere întregul eșantion (169 proiecte), dar și subeșantionul proiectelor finalizate (111 proiecte). Toate datele de monitorizare pe baza cărora s-a făcut această analiză sunt datele de monitorizare disponibile la 30.11.2015.

În tabelul 2 sunt prezentate statisticile descriptive pentru variabilele incluse în analiză. Așa cum s-a constatat pe parcursul prezentului studiu, datele disponibile sunt limitate la un an după finalizarea proiectului. De asemenea, beneficiarii au o mare variabilitate în ceea ce privește numărul de salariați, indicatorii financiari, dar și valoarea proiectelor sau indicatorii de rezultat sau de realizare. Distribuțiile acestor variabile sunt departe de a fi normale, așa cum sugerează statisticile de asimetrie și aplatizare (Skewness și Kurtosis).

Tabel 3. Statistici descriptive pentru variabilele analizate în cadrul Operațiunii 1.1.1.

Statistici descriptive					
	N	Minimum	Maximum	Media	Abaterea Standard
CA netă T0	169	229264,000	129537856,000	10455727,28994	16027578,54495
Profit/ Pierdere brut(ă) T0	169	-364299,000	22628909,000	906250,09467	2067826,560863
Număr mediu de salariați - T0	167	2	230	51,38	46,220
CA netă T1	48	36204,000	94105223,000	13134785,68750	22419297,42786
Profit/ Pierdere brut(ă) T1	48	-643724,000	9556911,000	1132814,60417	2200942,984452
Număr mediu salariați T1	48	0	274	59,27	59,105
Numărul locurilor de muncă nou create (femei, bărbați, persoane cu dizabilități, alte categorii)	163	1,0	82,0	7,840	8,6588
Valoare totală proiect	169	325616,620	21815251,500	3470561,61864	3782446,402738
Valoare totală eligibilă proiect	169	257328,000	11533200,000	2660142,11905	2754773,942778
Alocări din bugetul public (1) + (2)	169	254,000	6444999,900	1644240,20391	1711615,178951
Buget privat	169	162534,540	15370251,600	1790550,58284	2139971,171073
Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți)	166	1	315	13,56	34,217

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Din numărul total de 169 de proiecte, doar 111 au fost finalizate; celelalte proiecte finanțate fie au fost reziliate (30%), fie sunt în implementare (16%), iar un proiect era în faza de implementare, dar propus spre reziliere.

Tabel 4. Stadiul proiectelor în cadrul Operațiunii 1.1.1.

Stadiu proiecte	Frecvența	Procente	Procente cumulate
Finalizat	111	65,7	65,7
În implementare	27	16,0	81,7
În implementare propus pentru reziliere	1	0,6	82,2
Reziliat	30	17,8	100,0
Total	169	100,0	

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Dată fiind variabilitatea ridicată a beneficiarilor, am verificat dacă există diferențe semnificative între subeșantionul proiectelor finalizate și a celor reziliate sau în curs de implementare, din perspectiva variabilelor de interes, respectiv a valorii alocate. În acest scop s-a aplicat **Metoda verificării ipotezelor statistice**. Prin aplicarea testului Student, s-a constatat faptul că cele două grupuri diferă semnificativ în ceea ce privește cifra de afaceri și profitul la momentul începerii proiectului (interesant este faptul că grupul de beneficiari reziliați are o cifră de afaceri semnificativ mai mare decât al celor care au avut proiectele finalizate) și nu diferă semnificativ în ceea ce privește numărul de salariați. De asemenea, între cele două eșantioane există diferențe puternic semnificative în favoarea grupului de beneficiari care nu au finalizat proiectul ($t=-6.53$) în ceea ce privește valoarea totală a proiectului.

Ca o consecință a profilului diferit al celor două grupuri, analiza corelațională a fost derulată și separat pentru grupul beneficiarilor care au finalizat proiectele.

Analiza statistică a setului de date are drept obiectiv evaluarea corelațiilor existente între valoarea proiectelor și caracteristicile beneficiarilor pe de o parte și, indicatorii de realizare și rezultat pe de altă parte. În acest scop s-a aplicat **Metoda coeficientului de corelație**.

Coeficientul de corelație este un indicator sintetic prin care se măsoară legătura dintre două variabile (x_i, y_i) statistice a căror distribuție este asimptotic normală sau normală. Calculul coeficientului de corelație se bazează în forma inițială pe produsul abaterilor normale normate (pentru un număr de date individuale negrupate):

$$\left\{ \begin{array}{l} Z_x = \frac{x_i - \bar{x}}{\sigma_x} \\ Z_y = \frac{y_i - \bar{y}}{\sigma_y} \end{array} \right.$$

Coeficientul de corelație se calculează ca o medie a produselor abaterilor normale normate:

$$r_{y/x} = \frac{\sum \left(\frac{x_i - \bar{x}}{\sigma_x} \right) \left(\frac{y_i - \bar{y}}{\sigma_y} \right)}{n} = \frac{\sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{n\sigma_x \cdot \sigma_y} ; i = \overline{1, n}$$

Interpretare:

1) $r_{y/x} \in [-1,1]$ \Rightarrow apreciem din punct de vedere al semnului direcția legăturii și din punct de vedere al mărimii intensitatea legăturii.

Dacă: $r_{y/x} = 0 \Rightarrow$ legătura lipsește și variabilele x_i și y_i sunt independente;

$r_{y/x} \rightarrow 0 \Rightarrow$ legătura dintre cele două variabile este slabă;

$r_{y/x} = \pm 1 \Rightarrow$ legătură de tip funcțional (fie directă dacă semnul coeficientului este pozitiv, fie inversă dacă semnul coeficientului este negativ);

$r_{y/x} \rightarrow \pm 1 \Rightarrow$ variabilele sunt puternic corelate, legătura fiind intensă.

Tabel 5. Corelații între variabilele relevante la nivelul întregului eșantion

		CA netă T0	Profit/Pierdere brut(ă)	Număr mediu de salariați - T0	CA netă T1	Profit/Pierdere brut(ă) T1	Număr mediu salariați T1	Număr locurilor de muncă nou create	Valoare totală eligibilă proiect
CA netă T0	Pearson Correlation	1	,730**	,628**	,929**	,707**	,760**	,370**	,346**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	169	169	167	48	48	48	163	169
Profit/Pierdere brut(ă)	Pearson Correlation	,730**	1	,399**	,545**	,675**	,469**	,325**	,300**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000	,001	,000	,000
	N	169	169	167	48	48	48	163	169
Număr mediu de salariați - T0	Pearson Correlation	,628**	,399**	1	,706**	,481**	,902**	,405**	,194*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,001	,000	,000	,012
	N	167	167	167	48	48	48	161	167
CA netă T1	Pearson Correlation	,929**	,545**	,706**	1	,812**	,784**	,300*	,396**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,000	,041	,005
	N	48	48	48	48	48	48	47	48
Profit/Pierdere brut(ă) T1	Pearson Correlation	,707**	,675**	,481**	,812**	1	,614**	,201	,337*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,001	,000		,000	,176	,019
	N	48	48	48	48	48	48	47	48
Număr mediu salariați T1	Pearson Correlation	,760**	,469**	,902**	,784**	,614**	1	,229	,282
	Sig. (2-tailed)	,000	,001	,000	,000	,000		,121	,052
	N	48	48	48	48	48	48	47	48
Numărul locurilor de muncă nou create	Pearson Correlation	,370**	,325**	,405**	,300*	,201	,229	1	,281**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,041	,176	,121		,000
	N	163	163	161	47	47	47	163	163
Valoare totală eligibilă proiect	Pearson Correlation	,346**	,300**	,194*	,396**	,337*	,282	,281**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,012	,005	,019	,052	,000	
	N	169	169	167	48	48	48	163	169
Buget privat	Pearson Correlation	,286**	,275**	,182*	,398**	,348*	,317*	,285**	,928**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,019	,005	,015	,028	,000	,000
	N	169	169	167	48	48	48	163	169
Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți)	Pearson Correlation	-,085	-,068	,085	-,160	-,160	-,086	,534**	,108
	Sig. (2-tailed)	,274	,386	,281	,287	,287	,571	,000	,165
	N	166	166	164	46	46	46	160	166

**Corelația este semnificativă la un nivel de 0.01 (2-tailed).

*Corelația este semnificativă la un nivel de 0.05 (2-tailed).

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Din analiza valorii coeficienților de corelație raportați în cazul valorii eligibile a proiectelor, se constată că această variabilă nu este corelată semnificativ cu indicatorul de realizare, iar corelația

respectivă este pozitivă și de intensitate redusă. O corelație pozitivă, de intensitate medie ($r=0,396$) și semnificativă din punct de vedere statistic există între valoarea proiectului și cifra de afaceri după un an de la finalizarea acestuia. De altfel, valoarea eligibilă a proiectelor are un coeficient de corelație de intensitate medie cu caracteristicile beneficiarilor, ceea ce reflectă în mod firesc respectarea unor anumite criterii de selecție. O legătură importantă, dar de intensitate moderată există între valoarea eligibilă a proiectului și numărul locurilor de muncă nou create ($r=0,281^{**}$), prin urmare proiectele care au beneficiat de o valoare eligibilă mai ridicată au realizat un indicator de rezultat mai mare.

Indicatorul financiar Buget public are aceleași asocieri de intensitate medie cu caracteristicile beneficiarilor, dar și cu Numărul locurilor de muncă nou create.

Variabila de rezultat Numărul locurilor de muncă nou create este corelată pozitiv și semnificativ cu caracteristicile beneficiarilor. La nivelul întregului eșantion, aceasta este corelată de o intensitate moderată și semnificativă statistic cu Activele tangibile achiziționate prin proiect (bucăți), ceea ce arată că proiectele care au generat un număr mai ridicat de locuri de muncă au, de asemenea, și un număr mai mare de active intangibile achiziționate.

Variabila de realizare Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți) nu este corelată semnificativ cu nici o altă variabilă, cu excepția indicatorului de rezultat.

Tabel 6. Coeficienții de corelație între variabilele selectate pentru grupul de beneficiari care au finalizat proiectele

		CA netă T0	Profit/Pierdere brut(ă)	Număr mediu de salariați - T0	CA netă T1	Profit/Pierdere brut(ă) T1	Număr mediu salariați T1	Numărul locurilor de muncă nou create	Valoare totală eligibilă proiect
CA neta T0	Pearson Correlation	1	,645**	,619**	,929**	,707**	,760**	,187	,217*
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000	,000	,050	,022
	N	111	111	110	48	48	48	110	111
Profit/Pierdere brut(ă)	Pearson Correlation	,645**	1	,293**	,545**	,675**	,469**	,089	,092
	Sig. (2-tailed)	,000		,002	,000	,000	,001	,354	,335
	N	111	111	110	48	48	48	110	111
Număr mediu de salariați - T0	Pearson Correlation	,619**	,293**	1	,706**	,481**	,902**	,402**	,109
	Sig. (2-tailed)	,000	,002		,000	,001	,000	,000	,259
	N	110	110	110	48	48	48	109	110
CA netă T1	Pearson Correlation	,929**	,545**	,706**	1	,812**	,784**	,300*	,396**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,000	,041	,005
	N	48	48	48	48	48	48	47	48
Profit/Pierdere brut(ă) T1	Pearson Correlation	,707**	,675**	,481**	,812**	1	,614**	,201	,337*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,001	,000		,000	,176	,019
	N	48	48	48	48	48	48	47	48
Număr mediu salariați T1	Pearson Correlation	,760**	,469**	,902**	,784**	,614**	1	,229	,282
	Sig. (2-tailed)	,000	,001	,000	,000	,000		,121	,052
	N	48	48	48	48	48	48	47	48

Numărul locurilor de muncă nou create	Pearson Correlation	,187	,089	,402**	,300*	,201	,229	1	,176
	Sig. (2-tailed)	,050	,354	,000	,041	,176	,121		,066
	N	110	110	109	47	47	47	110	110
Valoare totală eligibilă proiect	Pearson Correlation	,217*	,092	,109	,396**	,337*	,282	,176	1
	Sig. (2-tailed)	,022	,335	,259	,005	,019	,052	,066	
	N	111	111	110	48	48	48	110	111
Buget privat	Pearson Correlation	,237*	,096	,146	,398**	,348*	,317*	,183	,986**
	Sig. (2-tailed)	,012	,318	,127	,005	,015	,028	,056	,000
	N	111	111	110	48	48	48	110	111
Active tangibile achiziționa te prin proiect (bucăți)	Pearson Correlation	-,124	-,146	-,007	-,160	-,160	-,086	,089	,109
	Sig. (2-tailed)	,200	,130	,939	,287	,287	,571	,358	,261
	N	109	109	108	46	46	46	108	109

** . Corelația este semnificativă la un nivel de 0.01 (2-tailed).

* . Corelația este semnificativă la un nivel de 0.05 (2-tailed).

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

Se constată și aici lipsa unor corelații semnificative între valoarea eligibilă a proiectului și indicatorii de rezultat sau de realizare. Mai mult decât atât, corelațiile cu variabilele specifice beneficiarilor sunt ne semnificative și de o mai mică intensitate.

În concluzie, pentru grupul total al beneficiarilor cu proiecte finalizate, caracteristicile beneficiarilor sunt corelate cu indicatorii financiari. Se constată existență unor legături între valoarea finanțării și numărul locurilor de muncă nou create, precum și între numărul locurilor de muncă nou create și numărul activelor tangibile achiziționate prin proiect.

Se pune problema care sunt factorii care explică cel mai bine rezultatul obținut în proiect, respectiv numărul locurilor de muncă nou create și în ce măsură indicatorul este explicat prin factorii analizați. Se folosește în acest scop regresia statistică liniară multiplă, o metodă cu o mare putere informațională în analiza cauzalității între diferite fenomene economice și sociale.

Premisa metodei este aceea că există o relație matematică de bază între X (variabilele independente) și Y (variabilă dependentă), dar alte variabile sau erorile de măsurare pot perturba această relație. În statistică și econometrie, ecuația devine:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X + \varepsilon$$

unde termenul ε (variabilă aliatoare) reprezintă reziduurile sau erorile.

Coeficienții modelului oferă magnitudinea relației între variabila independentă și cea dependentă, sensul acestei relații. Testele econometrice evidențiază apoi semnificația acestei legături.

Setul de variabile independente include caracteristicile inițiale ale beneficiarilor (CA netă T0 și Numărul mediu de salariați), Valoare totală proiect, Proiectul este finalizat și Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți). Selecția acestor indicatori a fost făcută pe baza concluziilor analizei de corelație.

Modelul de regresie obținut este semnificativ statistic ($F=28$) și explică într-o proporție ridicată ($R^2=0,483$) variația numărului de locuri de muncă nou create.

Dintre variabilele utilizate, doar 3 sunt semnificative statistic, așa cum rezultă din tabelul 5: Caracteristicile beneficiarilor și Active tangibile achiziționate prin proiect. **Valoarea proiectului și faptul că Proiectul este finalizat nu determină indicatorul analizat.**

În concluzie, rezultatul proiectului nu este justificat de dimensiunea finanțării, ci de caracteristicile inițiale ale beneficiarului și de indicatorul de realizare luat în considerare.

Tabel 7. Variabilele independente, semnificative statistic

Variabile independente	Coeficienți standardizați	t	Sig.
	Beta		
(Constant)		2,422	,017
CA netă T0	,285	3,481	,001
Număr mediu de salariați - T0	,159	2,034	,044
Valoare totală proiect	,051	,742	,459
Proiectul este finalizat	-,068	-1,047	,297
Active tangibile achiziționate prin proiect (bucăți)	,532	8,734	,000

Sursa: OI ADR Vest, date de monitorizare și calcule proprii

10. Concluzii

C1. **Sprejiniul de care au beneficiat întreprinderile din Regiunea Vest prin POS CCE** pentru investiții productive, cu 169 de proiecte contractate și 138 de proiecte finalizate **este modest**, având în vedere perioada de șapte ani de implementare a programului. La fel ca și pentru întreg programul POS CCE, și în cazul investițiilor productive Regiunea Vest a atras mai puține finanțări decât alte regiuni, **nereușind să valorifice suficient de bine oportunitatea de finanțare oferită de POS CCE**. Acest lucru poate să se datoreze mecanismelor de implementare a programelor naționale în regiuni care se dovedesc ineficace sau mai puțin eficiente în Regiunea Vest decât în alte regiuni. Fiind un program național fără priorități regionale, printre cauze se pot număra: interesul mai scăzut al IMM-urilor, informare insuficientă, capacitatea limitată de a pregăti proiecte finanțabile. O analiză mai aprofundată și măsuri la nivel regional trebuie să vizeze **disponibilitatea și accesibilitatea IMM-urilor la alte forme de sprijin**, complementare investițiilor, cum ar fi: informare privind oportunitățile de finanțare și consiliere pentru dezvoltarea afacerilor, suport pentru planuri de afaceri. Serviciile de informare și consiliere trebuie să fie disponibile și accesibile la nivel regional și local, cât mai aproape de beneficiari.

C2. Distribuția sprijinului la nivelul județelor indică ca **principali beneficiari județele Timiș și Hunedoara**, ceea ce corespunde gradului de urbanizare a celor patru județe, explicabil prin faptul că POS CCE Axa 1 s-a adresat beneficiarilor din mediul urban. Distribuția finanțării este influențată de

caracteristicile schemei de finanțare. Cu toate acestea numărul întreprinderilor active arată că distribuția finanțării nu este corelată cu ponderea întreprinderilor în județe. Astfel județul Hunedoara care are mai puține întreprinderi decât județul Arad dovedește o capacitate mai bună de atragere a finanțărilor și înregistrează mai multe proiecte finanțate.

C3. Beneficiarii sunt preponderent **întreprinderi mici aproximativ 60% din totalul beneficiarilor**, restul fiind întreprinderi mijlocii, în număr mai mic și proiecte de dimensiuni mai mari. Această distribuție este determinată de modul în care este concepută schema de finanțare, sume alocate, valori ale proiectelor, nivel de cofinanțare.

C4. Un **număr semnificativ de proiecte au fost reziliate, principala cauză** fiind decalajul mare între depunerea proiectelor și începerea finanțării cu efecte asupra capacității beneficiarilor, eligibilitatea lor și relevanța investiției propuse pentru noua situație a pieței. **Rezilierea contractelor duce practic la pierderea finanțării contractate pentru regiune**, deoarece în cazul unui program național cum este POS CCE reutilizarea sumelor nu ține cont de criteriile regionale. Astfel finanțarea întreprinderilor în regiune depinde atât de mecanisme eficiente de sprijin pentru atragerea de finanțări, cât și de sprijin și o monitorizare eficientă la nivel regional/ local care poate contribui la evitarea rezilierilor și utilizarea sumelor alocate. Menținerea implementării schemelor naționale de finanțare prin intermediul unor OI-uri regionale cum ar fi OI ADR Vest poate asigura sprijinul necesar beneficiarilor.

C5. Preluarea unui număr mare de proiecte abandonate, proiecte cu implementarea întârziată, concentrată în ultimele luni de derulare a programului a creat dificultăți OI ADR Vest în gestionarea operațiunii. **Un proces de implementare fluent și apropierea de beneficiari** a contribuit la limitarea rezilierilor la cele datorate condițiilor de eligibilitate, relevanța achizițiilor și capacitatea financiară, cât și la finalizarea până la închiderea programului a unui număr semnificativ de proiecte, încă aflate în implementare în ultima lună de program.

C6. **Sectoarele predominant finanțate sunt industria prelucrătoare și construcțiile** și este influențată de conceptul schemei de finanțare și criteriile de selecție. Anumite **particularități sectoriale la nivelul județelor**, cum ar fi: finanțarea doar în județul Timiș a proiectelor în "Informații și comunicații", "Calculatoare și aparate electronice", "Tipărire și reproducere suport", pot fi explicate prin ponderea IMM-urilor în sectorul respectiv, însă numărul proiectelor finanțate în aceste sectoare este prea mic pentru a trage concluzii privind o corelare a proiectelor finanțate cu profilul sectorial al județelor.

C7. Cele mai semnificative rezultate ale proiectelor în Regiunea Vest au fost înregistrate prin **locurile de muncă create (924) și menținute (7.666)**. Costul unui loc de muncă nou creat de peste 79.963 euro pare relativ ridicat față de alte costuri de referință anterioare, calculate în anul 2012 pentru POS CCCE (58.000 euro), însă este necesară o analiză suplimentară a factorilor care influențează costul unui loc de muncă nou creat în Regiunea Vest pentru a identifica particularități regionale.

C8. Rezultatele programului sunt determinate în principal de caracteristicile beneficiarilor, cum ar fi: cifra de afaceri, profit și număr de angajați la momentul solicitării finanțării și indicatori de realizare (de exemplu active achiziționate). Acestea sunt reflectate alături de alți factori în apelurile de proiecte și criteriile de selecție. **O evaluare ex-ante a criteriilor de selecție poate fi utilă** pentru a cunoaște efectele pe care acestea le pot avea asupra proiectelor, rezultatelor și contribuției lor la atingerea obiectivelor programului. În Polonia astfel de evaluări ex-ante sunt practicate de toate programele operaționale.

C9. **Gradul de utilizare a finanțării este scăzut** pentru proiectele de investiții productive, puțin peste 50% la nivelul operațiunilor gestionate de OI ADR Vest, fapt ce duce la pierderea finanțării disponibile pentru regiune, la fel ca și în cazul proiectelor reziliate. Pe de o parte este necesară **îmbunătățirea planificării proiectelor și reducerea decalajelor și blocajelor în implementare**, iar pe

de altă parte pot fi revizuite **procedurile de implementare care să permită utilizarea economiilor în cadrul aceluiași proiect** de către beneficiar.

C10. Cu toate că POS CCE nu a urmărit satisfacerea unor nevoi de dezvoltare a competitivității specifice regiunilor, **sprijinul prin proiectele finanțate prin POS CCE, mai ales prin investițiile productive, contribuie la atingerea câtorva obiective regionale** cum ar fi: "Concentrarea mai clară asupra IMM-urilor și investițiilor directe" și priorități sectoriale (construcțiile - sectorul construcțiilor), activități bazate pe cunoaștere intensivă, cercetare și dezvoltare. Nu se poate identifica o contribuție semnificativă a programului pentru sprijinirea sectoarelor de specializare regională, industria componentelor auto, TIC, industria textilă, industria agro-alimentară și turismul, ultimele două nefiind eligibile în program. Cu toate că este un program național de sprijinire a competitivității este necesară **concentrarea pe un număr limitat de sectoare și includerea în criteriile de selecție a priorităților regionale** corelate cu prioritățile naționale de sprijinire a competitivității.

C11. Având în vedere limitările metodologice ale prezentului studiu o **evaluare a tuturor măsurilor de sprijin pentru IMM-uri în Regiunea Vest** este utilă pentru luarea deciziilor la nivel regional cu scopul de a îmbunătăți accesul și utilizarea finanțărilor disponibile la nivel regional și național. O astfel de evaluare poate fi potrivită în anul 2017 când pot fi surprinse efectele finanțării asupra proiectelor finalizate la sfârșitul anului 2015. **O revizuire a bazelor de date de monitorizare** este necesară pentru ca acestea să asigure evaluatorilor informațiile actualizate și în format adecvat cum ar fi: sectorul investiției cu diviziuni și subdiviziuni ale activităților, date privind performanța economică la începutul și sfârșitul programului, inclusiv date specifice evaluărilor contrafactice.